

VOLD MOD MIGRANTKVINDER I DANMARK

*Erfaringer og data fra Danners opsøgende
arbejde blandt en særligt isoleret gruppe:
2012 til 2018*

DET
OBELSKE
FAMILIEFOND

DANNER

REDAKTION

ANNA-MARIA MOSEKILDE, KATJA GREGERS BROCK, ANNA
BUNDGAARD LARSEN, JULIANE BIRKEDAL POULSEN

UDGIVER

DANNER

EKSTERN REDAKTION

ANITA FRANK GOTH

RAPPORTEN OG BILAG KAN HENTES SOM PDF PÅ DANNER DK.

www.danner.dk/rapport-migration-2018

www.danner.dk/rapport-migration-2018-bilag

Denne rapport er blevet til med støtte fra Det Obelske Familiefond.

Danner er en privat, humanitær organisation, der nationalt og internationalt arbejder for at stoppe vold mod kvinder og børn

INDHOLD

MIGRANTKVINDER RISIKERER I SÆRLIG GRAD AT BLIVE UDSAT FOR VOLD	4
Danners møde med voldsudsatte migrantkvinder	4
Danmarks internationale forpligtelser i forhold til voldsudsatte migrantkvinder	5
Danner bringer ny viden om voldsudsatte migrantkvinder i Danmark ...	6
Rapportens formål	6
HJÆLP I ØJENHØJDE – FRA SOCIAL ISOLATION TIL INTEGRATION	7
Danners dialogmøder	7
Danners individuelle rådgivning	8
BEGREBSAFKLARING I RAPPORTEN	9
Sammenfald af risikofaktorer	11
UNDERSØGELSENS DATAMATERIALE OG METODE	12
Data fra Danners dialogmøder	12
Data fra Danners individuelle rådgivning	12
Uddybende kvalitative interviews	13
Rapportens forbehold	13
KAPITEL 1:	15
HVEM ER DE VOLDSUDSATTE MIGRANTKVINDER?	15
Hvad ved vi om den brede målgruppe, der kommer til Danners dialogmøder?	15
Alder, civilstand og nationalitet blandt deltagere ved Danners dialogmøder	17
Hvad ved vi om voldsudsatte kvinder, som modtager individuel rådgivning?	19
Alder, civilstand og nationalitet på dem, der modtager Danners rådgivning	19
Forekomst og overlap af voldsformer	21
Voldsudøverens etnicitet og statsborgerskab	23
Opsamling: Hvem er de voldsudsatte migrantkvinder?	23
KAPITEL 2:	25
EKSISTERENDE BARRIERER I FORHOLD TIL AT BRYDE MED VOLD	25
Isolation og manglende netværk	25
Ansvar for børn	28

Frygt for skilsmisse	29
Økonomisk vold.....	32
Opsamling: Migrantkvinders udsathed er ofte usynlig for omverdenen	34
KAPITEL 3:	35
EN SPECIALISERET INDSATS FOR VOLDSUDSATTE MIGRANTKVINDER... 35	35
Hvordan når indsatsen ud til de voldsudsatte migrantkvinder?	35
Danner afholder dialogmøder i øjenhøjde	36
Forebyggelse og hjælp til selvhjælp.....	38
Store spørgsmål og dilemmaer kommer op i dialogen.....	40
Specialkonsulenterne bygger bro til relevante hjælpeinstanser	41
”Hvis hun kan, så kan jeg også”	43
Opsamling – indsats kræver landsdækkende, opsøgende arbejde	43
KONKLUSION: NY VIDEN OM SÆRLIG SÅRBAR GRUPPE	45
DANNERS ANBEFALINGER:.....	47
Migrationsperspektiv bidrager til at forstå barriererne for den enkelte voldsudsatte kvinde	47
Opsøgende og fleksibel indsats sikrer, at vi når migrantkvinderne dér, hvor de er.....	47
Information om vold og ligestilling skal efterfølges af individuel rådgivning	47
Rådgiverens migrantbaggrund koblet med voldsfaglighed skaber resultater	47
Indsats forankret i civilsamfundet sikrer kontakt til kvinder, som går under myndighedernes radar	48
Brobygning og samarbejde med myndighederne mindsker risiko for tilbagefald.....	48
Målrettet indsats bidrager til at alle kvinder i Danmark lever et liv fri for vold	48
LITTERATURLISTE	49
BILAGSOVERSIGT	51

MIGRANTKVINDER RISIKERER I SÆRLIG GRAD AT BLIVE UDSAT FOR VOLD

Migrantkvinder, der bliver udsat for vold af deres partner, er en særlig udsat gruppe i Danmark. Mange lever i isolation og i så stor frygt eller håbløshed, at de ikke søger hjælp. Der er ikke meget viden om omfanget og karakteren af deres sårbarhed, da mange lever under de offentlige myndigheders radar. Danner har siden 2012 og frem til udgangen af 2018 fået midler til at tage hånd om disse kvinder¹. I det tidsrum har Danner udviklet en specialiseret indsats, som har bidraget til at støtte kvinderne til at opnå et liv fri for vold. Indsatsen har desuden givet indblik i kvindernes udsathed og de barrierer, de møder, for at forlade en voldelig partner. Denne rapport kaster lys på de særlige problematikker, herboende voldsudsatte migrantkvinder står med.

Ifølge Danmarks Statistik migrerede 34.348 kvinder og piger til Danmark fra 164 lande i 2017 (Danmarks Statistik - Statistikbanken 2018). At være migrant indebærer, at man er fraflyttet sit hjemland for at bosætte sig i et andet land. Uagtet ens juridiske status, årsagen til at man er flyttet, opholdets længde, eller om migrationen er frivillig eller ej (jvf. definitioner fra IOM – International Organization for Migration, 2018). Kvinder udgør 48 % af verdens migranter (Maymon, 2017), og der er flere årsager til, at kvinder migrerer - lige fra flugt, familiesammenføring, uddannelse eller arbejde som medfølgende hustru i forbindelse med mandens arbejde.

Fraflytning fra kendte familiestrukturer og netværk stiller kvinden i en mere sårbar position, når hun ankommer til et nyt land. Hun skal navigere i forhold til nye normer og rammer for parforholdet, uden at en tæt relation har øje for hendes trivsel. Forskning viser, at det rokker ved familiemønstrene at migrere til et andet land, men det er ikke nødvendigvis i kvindernes favør (Allagia et al., 2009).

Danners møde med voldsudsatte migrantkvinder

I Danmark udsættes ca. 38.000 kvinder årligt for fysisk partnervold, og omkring 70.000 kvinder er udsat for psykisk partnervold (VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd, 2018; Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2018). At leve med vold har vidtrækkende konsekvenser for kvinden, hendes arbejdsliv, mentale helbred og eventuelle børn (Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2010).

På Danners krisecenter var 48 % af de udflyttede kvinder i 2017 født i et andet land end Danmark, heraf havde 68 % ikke dansk statsborgerskab. Kvinderne kom fra 15 forskellige lande. Til sammenligning viste Socialstyrelsens Årsstatistik for kvinder og børn på krisecenter, at 41 % af de kvinder, der flyttede ind på et krisecenter i 2017, var

¹ Finansiering af indsatsen: Fra Social Isolation til Integration (2017 til 2018), finansieret af det Obelske Familiefond. En Ny Vej særligt målrettet herboende grønlandske kvinder (januar til december 2018) finansieret af Socialstyrelsen; Vejen til Viden (2015-2017), finansieret af pulje under Ministeriet for Børn, Ligestilling, Integration og Sociale Forhold. Viden til Alle (2012 –2013), finansieret af Social- og Integrationsministeriet.

'indvandrere' (Socialstyrelsen, 2018). Der er forskellige forklaringer på overrepræsentationen af migrantkvinder på danske krisecentre, hvilket også bakkes op af Europarådets ligestillingsstrategi 2018-2023 (Council of Europe, 2018). Det handler både om den særlige udsathed som migrantkvinde, men i særdeleshed også om, at kvinderne typisk lever i isolation og dermed ikke har et netværk, som de kan søge tilflugt hos. Danners erfaringer fra kontakt med migrantkvinder viser et lignende mønster, samt at mange migrantkvinder slet ikke kender til krisecentertilbuddet og derfor heller ikke selv søger beskyttelse på et krisecenter.

Det har konsekvenser for ligestillingen i parforholdet, at kvinderne oftest står i en situation, hvor deres juridiske status og økonomi er afhængig af deres partner, eller hvor de ser sig nødsaget til at søge beskyttelse hos en ny mand for at sikre sig et livsgrundlag. I nogle tilfælde er den voldelige partner kvindens eneste relation og brobygger til de offentlige myndigheder. Således risikerer kvinden social isolation, fordi hun hverken kender sproget eller har kendskab til sine rettigheder eller mulighed for hjælp i Danmark.

En del af de kvinder, Danner møder, som ikke har opnået dansk statsborgerskab, ser ikke anden udvej end at blive hos voldsudøveren, fordi han teknisk set er berettigelsen til at opholde sig i landet. Kvinderne frygter at blive udvist, hvis de forlader ham, også selvom parret har børn sammen.

Danmarks internationale forpligtelser i forhold til voldsudsatte migrantkvinder

Vold mod kvinder er en krænkelse af menneskerettighederne, og internationalt er der sat fokus på, at der er behov for en speciel indsats for voldsudsatte migrantkvinder. EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder, FRA, peger netop på, at kønsbaseret vold er et alvorligt problem blandt kvinder i forbindelse med selve det at migrere (FRA – European Union Agency for Fundamental Rights, 2016). Europarådets ligestillingsstrategi (Council of Europe, 2018) sætter som noget nyt strategisk fokus på at beskytte migrantkvinder, som kan være i øget risiko for at blive udsat for vold, enten i deres oprindelsesland, under rejsen til Europa, eller når de ankommer til deres nye hjemland.

Voldsudsatte migrantkvinder står oftest i en yderst usikker situation. De fleste har været ude for en livsomvæltende hændelse; det kan være en flugt, en familiesammenføring, en graviditet eller et tvungent ophold på et asylcenter. Der er rokket ved hendes fundament, og dermed får volden en platform til at begynde eller eskalere. Ligestillingen i parforholdet bliver forskudt, når manden i højere grad indtager rollen som familiens overhoved og den, der har kontakten til offentlige myndigheder. Han har et stærkere juridisk fundament, hvis han er dansk statsborger, og hun er ægtefællesammenført. Kvinderne har hertil en særlig udsathed, idet de har forladt deres hjemland og netværk, som normalt spiller en stor rolle for, hvornår en kvinde beslutter sig for at bryde med en voldelig partner. De sproglige barrierer, manglende økonomisk selvstændighed og manglende kendskab til rettigheder og hjælpemuligheder har ligeså stor en betydning. I 2014 ratificerede Danmark Europarådets Istanbulkonvention (Council of Europe, 2011), der under artikel fire, punkt tre, stadfæster, at alle voldsudsatte kvinder har ret til beskyttelse uanset opholdsgrundlag og uanset baggrund som migrant. Det forpligter Danmark til at yde en særlig indsats over for de kvinder, som er migreret til landet.

Danner bringer ny viden om voldsudsatte migrantkvinder i Danmark

Denne rapport beskriver den særlige udsathed og nogle af barriererne for, at den enkelte voldsudsatte, migrantkvinde anmelder den vold, hun er udsat for eller søger hjælp til. Siden 2012 har Danners specialkonsulenter opsøgt de voldsudsatte migrantkvinder, som sjældent søger hjælp. Konsulenterne har opsøgt migrantkvinderne gennem sociale medier og ved afholdelse af dialogmøder i hele landet og har inddraget målgruppen i udvikling og implementering af indsatsen. Danner arbejder samtidig vidensbaseret på baggrund af nyeste teori, der kobler migration, vold og ligestilling. Praksis er dermed udviklet på baggrund af forskning om målgruppen, og det vi i mødet med målgruppen ser som deres specifikke behov.

Gennem dialogmøder og en specialiseret rådgivningsindsats, der hjælper disse kvinder ud af vold, er Danner lykkedes med at indsamle data om voldsudsatte migrantkvinder i Danmark i de seneste fire år (2015-2018). Dataindsamling fra praksis har udelukkende været muligt, fordi Danners specialkonsulenter har etableret en tillidsfuld relation til kvinderne, der bl.a. bygger på fællesskab om at være migrantkvinde i Danmark og at dialogen foregår på kvindernes modersmål. Denne rapport har således ingen fortilfælde.

Både EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder og Europarådets ligestillingsstrategi peger på, at der på nationalt plan i hele EU mangler data, som belyser omfanget og karakteren af den vold, som migrantkvinder udsættes for (FRA – European Union Agency for Fundamental Rights, 2016; Council of Europe, 2018). Dette gælder også i Danmark, hvor vi i dag reelt ikke kender omfanget af, hvor mange migrantkvinder der er udsat for vold. Det manglende data kan give et misvisende indtryk af, at partnervold ikke er et problem for denne målgruppe. Vold i nære relationer er generelt præget af mørketal, fordi mange kvinder aldrig anmelder volden eller tager kontakt til et krisecenter, og det gør sig efter al sandsynlighed også gældende for migrantkvinder (Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, 2012).

Rapportens formål

Formålet med rapporten er at beskrive den gruppe voldsudsatte migrantkvinder i Danmark, som Danner over en årrække, har fået indblik i. Det viser sig nemlig, at der er tale om en meget blandet gruppe kvinder, men som i store træk alle står over for samme mønster af barrierer for at bryde ud af det voldelige forhold. Der er derfor behov for en fast forankret vedvarende og specialiseret indsats til at hjælpe disse kvinder.

Over tre kapitler afdækker rapporten spørgsmålene:

- Hvem er de voldsudsatte migrantkvinder i Danmark, og hvem er voldsudøverne? (kapitel 1)
- Hvilke barrierer oplever kvinderne i forhold til at bryde med volden? (kapitel 2)
- Hvordan kan man nå ud til denne målgruppe? (kapitel 3)

I kapitel 1 fremlægges primært statistisk data om målgruppen. I kapitel 2 går vi i dybden med kvindernes egne erfaringer og beskriver, hvad specialkonsulenterne har

observeret fra møderne med disse kvinder. Endelig ser vi i kapitel 3 på, hvad der virker for målgruppen.

Det er vores ønske, at læseren med denne rapport får en større forståelse af migrantkvinders udsathed, hvorfor det kan være svært at forlade en voldelig partner, og hvorfor det kræver en specialiseret indsats at sikre, at migrantkvinder kan leve et liv fri for vold i Danmark.

I slutningen af rapporten opridser vi desuden en række anbefalinger til, hvordan man kan hjælpe herboende voldsudsatte migrantkvinder med at leve et liv fri for vold.

HJÆLP I ØJENHØJDE – FRA SOCIAL ISOLATION TIL INTEGRATION

Data i denne rapport er analyseret i forbindelse med Danners opsøgende indsats, kaldet 'Fra Social Isolation til Integration', som er finansieret af Det Obelske Familiefond 2017 til 2018. Danner har dog siden 2012 opsøgt migrantkvinder i Danmark og systematisk indsamlet data siden 2015. Formålet med den samlede indsats er at bryde kvindernes isolation, oplyse om vold og rettigheder, voldens konsekvenser og bygge bro til relevante hjælpeinstanser.

Indsatsen er den eneste af sin art i Danmark, fordi specialkonsulenter med migrantbaggrund møder kvinderne der, hvor de er, og bryder tabuet om vold på deres modersmål. Projektet er oprindeligt udviklet i dialog med marokkanske kvinderettighedsforkæmpere fra LDDF (The Democratic League for Women's Rights). LDDF har erfaring med at opsøge marokkanske kvinder bosiddende i Frankrig med det formål at oplyse kvinderne om vold og rettigheder. LDDF's opsøgende konsulenter høstede gode resultater qua deres indgående kendskab til målgruppens kultur, religion og sproglige baggrund. Samtidig fungerede kvinderettighedsforkæmperne fra hjemlandet som positive rollemodeller, der udfordrede den tendens, man kunne iagttage i det nye hjemland. Nemlig at både marokkanske mænd og kvinder indoptog flere konservative normer om parforhold og familiemønstre i deres nye hjemland, end det var tilfældet i de marokkanske familiers eget hjemland.

Med inspiration i ovenstående har Danners specialkonsulenter med afrikansk, asiatisk, arabisk og grønlandsk baggrund opsøgt herboende migrantkvinder i hele Danmark. Konsulenterne tilbyder i første omgang *dialogmøder* om vold, ligestilling og rettigheder, hvorefter kvinderne får tilbud om *individuel rådgivning*.

Danners dialogmøder

Gennem de opsøgende dialogmøder skabes den første kontakt til herboende migrantkvinder. Der inviteres bredt ind, da formålet er at bryde tabuet om vold i fællesskab, skabe netværk blandt kvinderne samt få kontakt til kvinder, der har brug for personlig rådgivning om deres egen situation eller i forhold til et familiemedlem eller en veninde. Dialogmøderne tilpasses den givne målgruppe og situation.

Dialogmøderne indledes med, at specialkonsulenterne holder et oplæg om vold i nære relationer, voldens konsekvenser og information om, hvor man kan få hjælp som voldsudsat eller pårørende. Men der tales også om ligestilling generelt, rettigheder og børneopdragelse. Efterfølgende inviteres deltagerne til at dele egne refleksioner og erfaringer med de øvrige tilstedeværende, ligesom deltagerne også har mulighed for at stille opklarende spørgsmål til konsulenten. Dialogmøderne når en bredt sammensat målgruppe og har derfor også en forebyggende effekt, hvor kvinder, som endnu ikke er i et forhold, eller som netop er trådt ind i et forhold, får viden om, hvad der kendetegner et godt forhold samt råd om handlemuligheder ved tegn på, at et forhold udvikler sig i en voldelig retning.

Danners individuelle rådgivning

Efter at den første kontakt er etableret under dialogmøderne, har de migrantkvinder, som oplever vold, mulighed for at tage kontakt til specialkonsulenten og få individuel rådgivning. Rådgivningen foregår enten telefonisk eller ansigt til ansigt på en café, et bibliotek eller på Danner, hvor mødet kan foregå i trygge rammer. Det er typisk første gang, den voldsudsatte kvinde fortæller om sin situation, og konsulenten fungerer derfor ikke kun som brobygger til hjælpeinstanser, men yder også krisehjælp og omsorg. Det tager tid at forlade en voldelig partner, genopbygge sit selvværd og tro på, at ens situation kan blive bedre. Ofte kræver det flere samtaler mellem konsulenten og kvinden, hvor konsulenten synliggør kvindens handlemuligheder og finder frem til, hvilke små og store skridt kvinden er parat til at tage. Specialkonsulenten opbygger ligeledes kvindens viden om og tillid til, at myndighederne vil støtte hende i vejen ud af vold.

BEGREBSAFKLARING I RAPPORTEN

En række grundlæggende begreber ligger til grund for rapportens forståelse af vold i nære relationer. Nedenstående præsenterer vi de mest centrale begreber og teorier om voldens dynamik med det formål at give en indføring i voldens karakteristik og kompleksitet.

Vold i nære relationer omfatter vold mellem familiemedlemmer, partnere, eks partnere, venner, bekendte, bofæller og værtsfamilier.

Voldens former. Danner og tilsvarende fagfolk arbejder med fem former for vold i nære relationer. Som oftest er kvinden udsat for en blanding af de fem voldsformer, som det også fremgår af kapitel 1. Nedenstående oversigt er en sammenfatning af voldsformerne, som det er beskrevet af LevUdenVold og Danner².

Psykisk vold er, når en person gentagne gange truer, krænker og dominerer en anden, så denne person lever med utryghed og frygt, som over tid nedbryder selvværdet.

Fysisk vold dækker over en lang række fysiske skader, fx ydre og indre kvæstelser, blå mærker eller brændemærker fra en cigaret. Fysisk vold kan være at blive slået, sparket, rusket, få revet håret af eller blive overfaldet med eller uden våben. Det er også fysisk vold, hvis man bliver fastholdt, spærret inde eller forhindret i at få opfyldt fysiske behov som søvn og mad.

Seksuel vold er, når den voldsudsatte tvinges til en seksuel handling, hun eller han ikke har lyst til eller modsætter sig. Sex er, når begge er enige om, hvad der skal ske. Alt andet er seksuel vold. Det gælder også, hvis man bliver krænket eller nedgjort seksuelt.

Materiel vold dækker over, at voldsudøveren bevidst ødelægger et andet menneskes personlige ejendele. Det kan være tøj, der bliver revet i stykker, ejendele med særlig affektionsværdi der bliver kastet med, eller smykker, som bliver smadret.

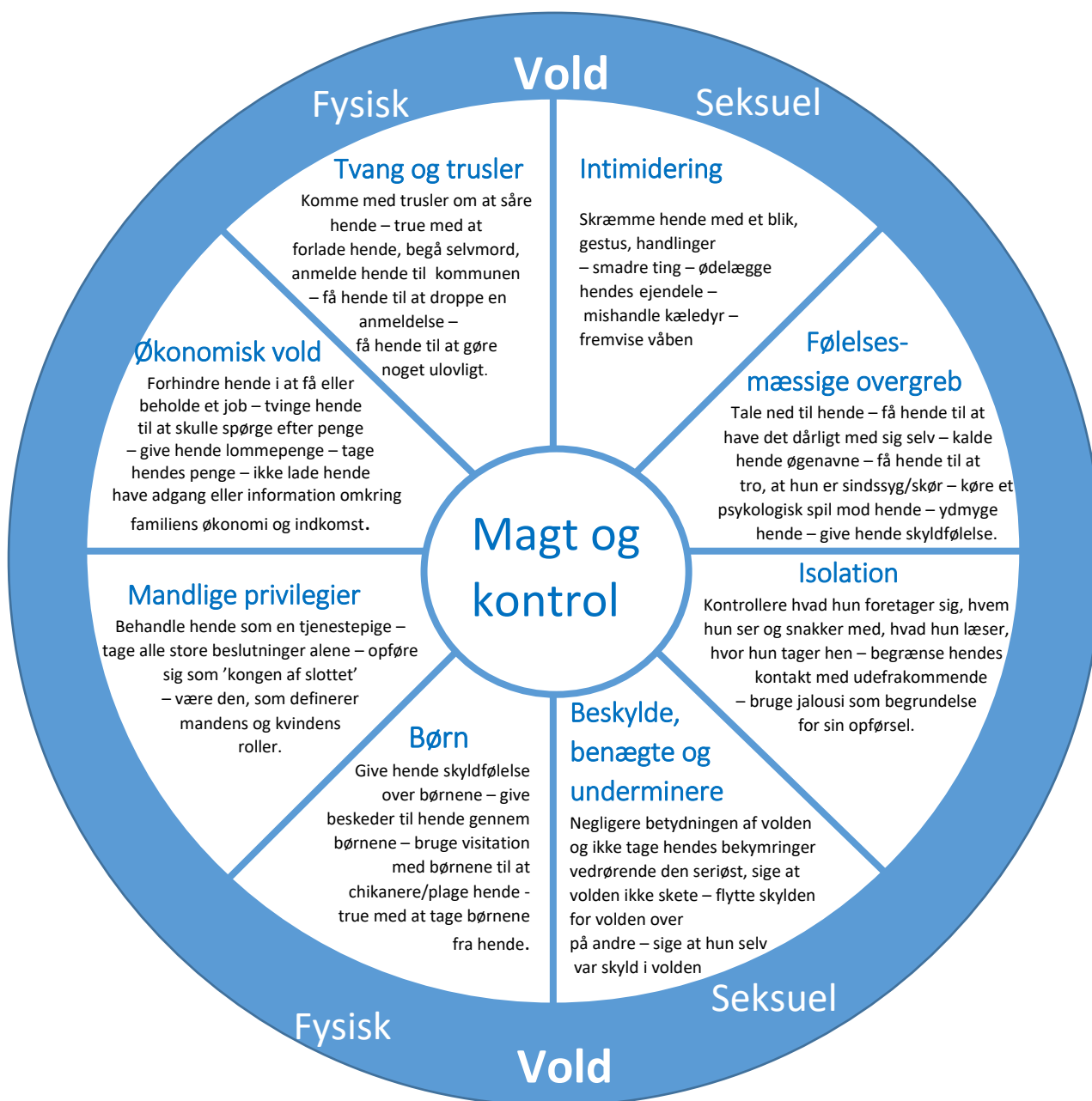
Økonomisk vold forhindrer den voldsudsatte i at råde over sin egen økonomi. Det kan fx ske ved, at vedkommende forhindres i at tjene penge, nægtes adgang til egne penge eller fælles bankkonto eller tvinges til at underskrive lån eller på anden måde gældsættes.

Voldsspiralen. For at forstå voldens påvirkning på den voldsudsatte over tid arbejder fagfolk med voldsspiralen, der illustrerer, hvordan partnervold kan blive normaliseret og bagatelliseret af både udøveren og den udsatte, da den langsomt bliver en del af deres hverdag. Eva Lundgren, professor emerita og kvindeforsker i sociologi ved Uppsala Universitet, har beskrevet voldsspiralen og kalder den psykiske nedbrydning af den voldsudsatte *voldens normaliseringsproces* (Lundgren, 2004). Som professionel skal man vide, at for en voldsudsat kan vejen ud af spiralen tage lige så lang tid, som det har taget at blive hvirvlet ind i den. Det har betydning for forståelsen af, hvorfor den voldsudsatte kvinde handlingslammes og mister både mod og evner til alene og ved egen kraft at komme ud af volden.

Magt og kontrol. Når man som fagperson skal forstå vold, handler det om at flytte blikket væk fra enkelte episoder til at kigge på mønstre og kontrolmekanismer. Den psykiske vold – også kaldet den usynlige vold – går typisk forud for de øvrige fire voldsformer som nævnt ovenfor. Magt- og kontrolhjulet, som er udviklet af det

² LevUdenVold, se hjemmesiden: <https://levudenvold.dk/viden-og-fakta/former-for-vold/>
Danner, se hjemmesiden: <https://danner.dk/voldens-former>

amerikanske *Domestic Abuse Intervention Project*, kan hjælpe med at kaste lys på voldens arenaer, hvor den fysiske og seksuelle vold indkapsler et mønster af ikke-voldelige kontroltaktikker.

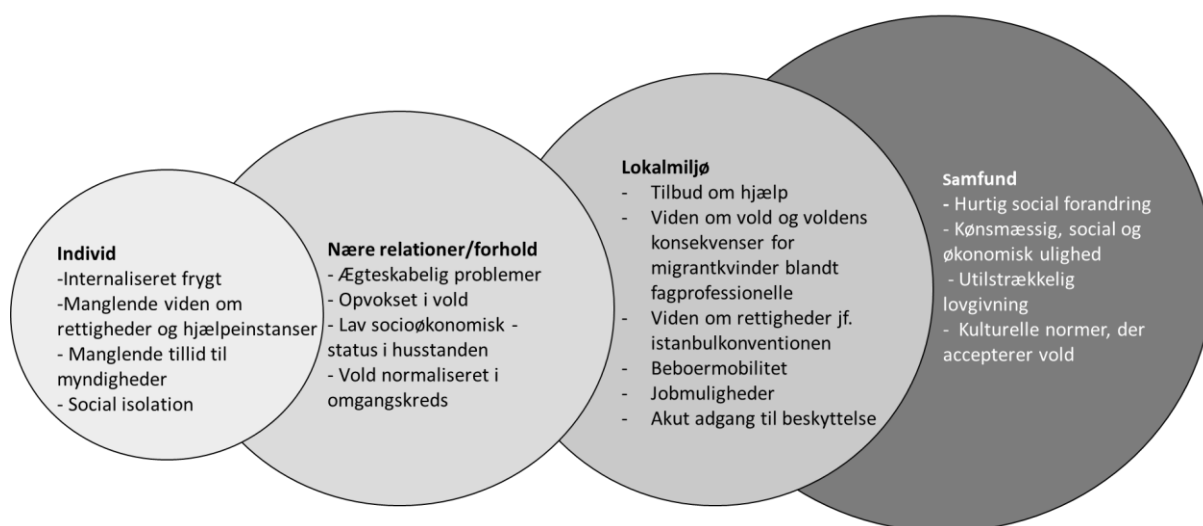
Figur 1: Magt- og kontrolhjulet

Sociologerne Michael P. Johnson og Evan Stark bruger dynamikkerne i magt- og kontrolhjulet til at udbygge forståelsen af psykisk vold (Johnson, 2008; Stark, 2007). Det er graden af magt og kontrol, der afgør, hvor farlig volden er. Den fysiske vold er limen, der holder hjulet sammen. Truslerne og intimideringen styrkes for hver gang, der har været vold, og til sidst skal der måske bare et bestemt blik eller en bestemt vejtrækning til, før kvinden er i alarmberedskab.

I indledningen beskrives, hvorledes migration rokker ved kønsroller, men ikke nødvendigvis i kvindens favør. Et usikkert opholdsgrundlag øger kvindens afhængighed og dermed hendes tilbøjelighed for at blive i et ægteskab med vold. Magt- og kontrolhjulet kan bruges som baggrundsforståelse i forhold til at tydeliggøre de mange magtformer, migrantkvindens partner kan udøve over hende, samt voldens handlingslammende effekt, når man lever i isolation i et nyt hjemland.

Sammenfald af risikofaktorer

I indsatsen med at bekæmpe vold mod kvinder har Danner hentet inspiration i den socio-økologiske model, som også anvendes af WHO's voldsforebyggelsesindsats globalt (WHO – World Health Organization, 2018).

Figur 2: Den socio-økologiske model

Modellen viser, hvorledes vold mod kvinder muliggøres ved et sammenfald af risikofaktorer på flere niveauer; det individuelle, det relationelle, i lokalmiljø og på samfundsniveau. Modellen illustrerer, at det kræver en holistisk indsats at bekæmpe vold mod kvinder samt sikre, at den enkelte voldsudsatte kvinde kan komme fri af vold. I ovenstående model, som er tilpasset Danners opsøgende arbejde blandt migrantkvinder, er indsatsen målrettet det individuelle og relationelle niveau, mens der bygges bro til hjælpemuligheder. Samtidig er det vigtigt at forholde sig til strukturelle og normative faktorer i lokalmiljø og samfund for at opnå en fuld forståelse af faktorer, som har indflydelse på migrantkvindernes udsathed.

UNDERSØGELSENS DATAMATERIALE OG METODE

Denne rapport bygger på data indsamlet fra 2015 til 2018 i forbindelse med Danners opsøgende indsats blandt migrantkvinder. Dataindsamlingen har reelt fundet sted siden 2012, men først i 2015 systematiserede vi indsamlingen, da vi så, at indsatsen gav adgang til ny viden. Det er således primært data indhentet igennem de seneste fire år, som informerer denne rapport.

Siden 2015 har der på baggrund af konsulenternes erfaringer med målgruppen tegnet sig et så konsistent mønster af problematikens omfang og dybde, at dataindsamlingen er blevet struktureret og formet til at kunne dokumentere dette mere præcist. Datamaterialet bygger dels på data indsamlet i forbindelse med dialogmøder og individuel rådgivning, dels på opfølgende interviews med udvalgte kvinder.

Data fra Danners dialogmøder

Data fra dialogmøderne udgøres af i alt 615 spørgeskemabesvarelser indsamlet i tidsperioden 2015 - 2018³. Besvarelserne er foretaget af migrantkvinder, som har deltaget på et af de afholdte dialogmøder. Spørgeskemabesvarelserne er benyttet til at opgøre kvindernes vurdering af dialogmøderne og dermed fremlægge den generelle tilfredshed med denne del af Danners indsats. Spørgeskemaerne er udarbejdet på fire forskellige sprog, som repræsenterer de mest talte sprog ved dialogmøderne, nemlig grønlandsk, engelsk, arabisk og dansk. Dette for at sikre, at så mange migrantkvinder som muligt kan læse og besvare spørgeskemaet.

Data fra Danners individuelle rådgivning

Rapporten fremlægger desuden viden om 169 sager, hvor det i 145 af sagerne har været de voldsudsatte kvinder selv, der henvendte sig, og i de resterende 24 sager har været en nærtstående person, som har ringet på vegne af den voldsudsatte. For hvert afholdt rådgivningsforløb er der udfyldt et afrapporteringsskema, hvor specialkonsulenten har registreret oplysninger om den pågældende kvindes voldssituation og noteret, hvilke emner der er blevet berørt under samtalen. Ud fra en systematisk gennemgang og efterfølgende kodning af de i alt 169 afrapporteringsark fremlægger rapporten en række kvantitative og kvalitative fund, som belyser de voldsudsatte migrantkvinders situation. Analysen af det kvantitative datamateriale fra såvel dialogmøder som rådgivningssamtalerne er i rapporten fremlagt som simpel beskrivende statistik.

³ Spørgeskemaformatet kan ses i Bilag 2: Spørgeskema fra dialogmøderne. Udfyldes af deltagerne.

Uddybende kvalitative interviews

For at opnå endnu mere viden om målgruppens udsathed har vi interviewet 15 kvinder, der har deltaget i dialogmøderne og/eller har fået individuel rådgivning. Informanterne er fundet gennem specialkonsulenterne, som har sendt en forespørgsel om interview til kvinder, de har mødt i deres opsøgende arbejde. To fokusgruppeinterviews og fire individuelle interviews er afholdt af projektets medarbejdere. Fokus for disse interviews var kvindernes udbytte af dialogmøderne og rådgivningerne og en uddybning af, hvorfor de opsøgte dialogmøderne og specialkonsulenterne samt deres vurdering af, hvordan de bedst bliver hjulpet i netop deres situation.

Vi har brugt interviewuddrag, citater og casebeskrivelser til at nuancere de resultater, som er udledt af det kvantitative datamateriale. Casebeskrivelserne er anonymiseret ved at ændre på antal børn og årstallet for kvindernes ankomst til Danmark. Desuden er nationalitet, navne, bynavne og navne på hjælpeinstanser udeladt.

Rapportens forbehold

- Rapporten er ikke en forskningsrapport, men resultatet af flere års opsøgende indsats, hvor der er sket en vekselvirkning mellem indsats og dataindsamling. Rapporten er således en undersøgelse af en praksis, der gennem årene har opnået en høj specialiseringsgrad og som hjælper voldsudsatte migrantkvinder. Det betyder, at der ikke fra start er udviklet et færdigt undersøgelsesdesign, men at viden fra indsatsens aktiviteter løbende har informeret dataindsamlingen og omvendt. Fordelen er, at vi kan nuancere de problemstillinger, der karakteriserer migrantkvindernes situation. Ulempen er, at datagrundlaget varierer alt efter, hvilken problemstilling vi adresserer.
- Dele af denne rapport er baseret på data fra spørgeskemaer, som er udfyldt af migrantkvinder under afholdelse af dialogmøderne. Dermed bygger en del af rapportens resultater på kvindernes subjektive vurdering af, hvorvidt de er udsat for vold i hjemmet. I denne sammenhæng kan det være en udfordring, at nogle kvinder først under dialogmødet bliver bekendt med voldens forskellige udtryksformer. Således kan nogle besvarelser bære præg af, at kvinden befinder sig i en afklaringsfase om egen voldsudsathed, når spørgeskemaet skal udfyldes. Usikkerhed om egen voldsudsathed kan resultere i, at ikke alle besvarelser afspejler kvindens egentlige voldssituation. Omstændighederne for specialkonsulentens arbejde er desuden præget af akutte situationer, hvilket kan forårsage fejl i deres afrapporteringer og dermed påvirke datagrundlaget. Dette gør vi rede for undervejs i rapporten.
- Som det er tilfældet med alle rapporter og undersøgelser, der helt eller delvist bygger på data fra spørgeskemaer, kan der i denne rapport være opstået fejl i forbindelse med registrering af besvarelser samt behandling af data.

Samlet er rapporten baseret på data fra 615 spørgeskemabesvarelser indsamlet blandt kvindelige deltagere ved dialogmøderne, og 169 afrapporteringsskemaer fra individuelle rådgivningssamtaler. Desuden bygger rapporten på interviewuddrag, casebeskrivelser og

citater fra voldsudsatte migrantkvinder. Dermed giver denne rapport, trods ovenstående forbehold, et unikt indblik i en ellers svært tilgængelig målgruppe.

KAPITEL 1:

HVEM ER DE VOLDSUDSATTE MIGRANTKVINDER?

Det har været en lang proces for Danners specialkonsulenter at etablere tillid til de forskellige grupper af migrantkvinder i Danmark og således få adgang til de voldsudsatte migrantkvinder, der har brug for hjælp. Der har vist sig et tydeligt mønster blandt samtlige migrantgrupper. Når først tilliden var etableret, fik specialkonsulenterne adgang til lukkede miljøer med kvinder, som sjældent har kontakt til myndighederne, men som vi oplever har store sociale udfordringer. Samtidig har konsulenterne også oplevet at være blevet 'suget ind' i det nye fællesskab, og at der i realiteten er stor efterspørgsel efter hjælp og viden.

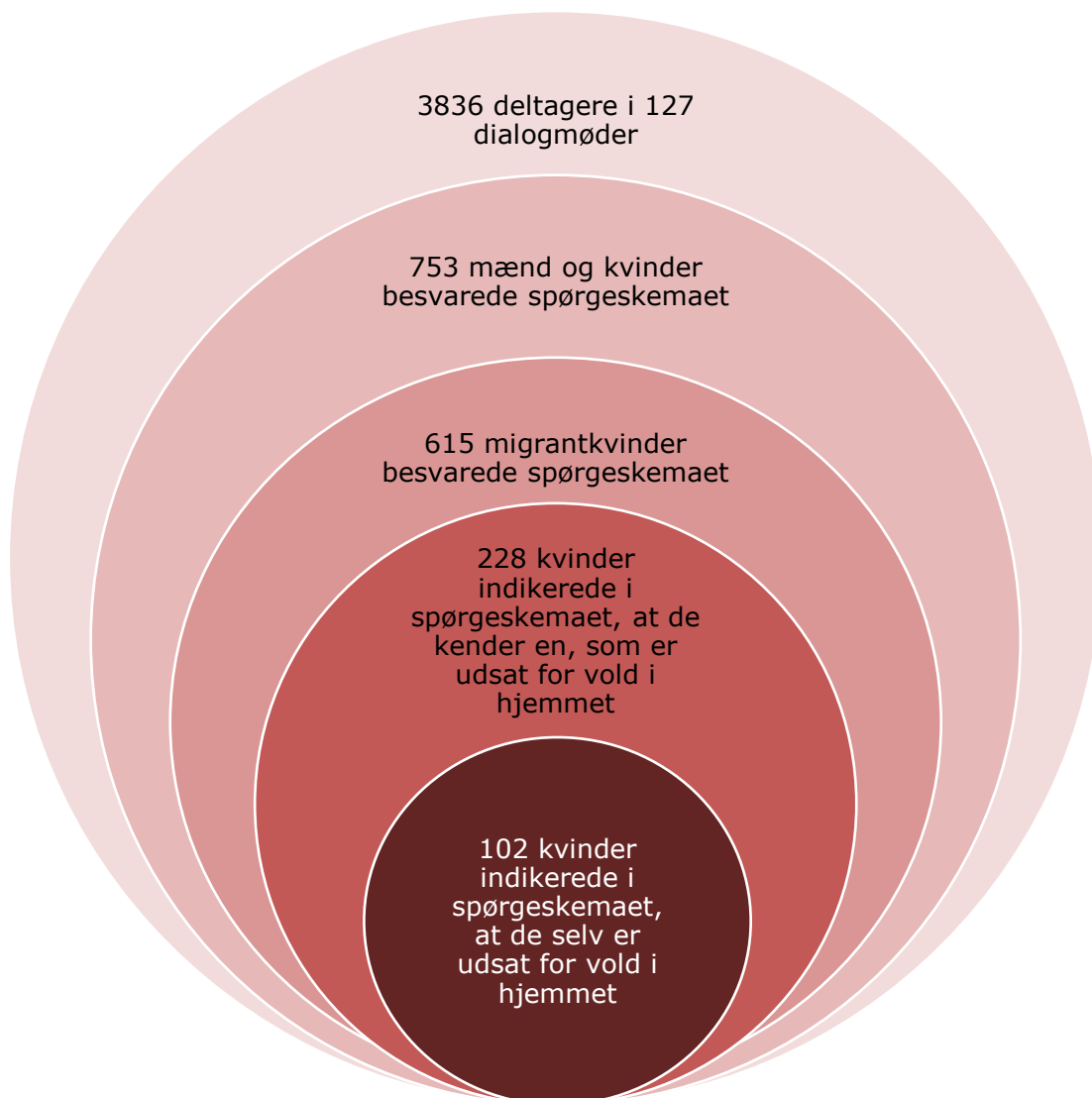
Der er således ikke meget viden om denne gruppe og deres særlige udsathed for vold i nære relationer. Derfor er dette kapitel baseret på den viden og det kvantitative data, som Danner har indsamlet over en fireårig periode (2015 til 2018) i forbindelse med specialkonsulenternes formidling om vold, ligestilling og rettigheder til migrantkvinder i Danmark samt individuelle rådgivningsforløb. Indledningsvist fremlægger kapitlet data om de kvinder, der har deltaget i dialogmøderne; herunder andelen af kvinder, der tilkendegiver at være udsat for vold i hjemmet. Herefter præsenteres viden om de kvinder, der har henvendt sig til en af Danners specialkonsulenter for at få personlig rådgivning. Samlet tegner kapitlet et overordnet billede af problemets omfang og voldens karakter.

Hvad ved vi om den brede målgruppe, der kommer til Danners dialogmøder?

Vold i nære relationer forekommer i alle sociale lag og nationaliteter, vold diskriminerer ikke (FRA – European Union Agency for Fundamental Rights, 2014; Socialstyrelsen, 2018). Nedenstående data afspejler et lignende billede, hvor der er stor diversitet i kvindernes nationalitet, alder og uddannelsesmæssige baggrund. Danners specialkonsulenter møder kvinder i alle aldre og med forskellig civilstand, nationaliteter og uddannelsesniveauer ved deres dialogmøder. Dette udfoldes i de følgende diagrammer, grafer og tabeller, som er baseret på de 615 besvarede spørgeskemaer, som kvindelige deltagere har udfyldt ved dialogmøderne⁴.

Figur 3 på næste side illustrerer omfanget af migrantkvinder, som Danner er nået ud til gennem 127 dialogmøder i 35 byer i hele landet siden 2015. Figuren illustrerer, hvor mange kvinder der har besvaret et spørgeskema, samt hvor mange der indikerer, at de kender en voldsudsat eller selv er udsat for vold.

⁴ Størstedelen af kvinderne, der har deltaget i et dialogmøde, har ikke udfyldt et spørgeskema og indgår derfor ikke i statistikkerne/datasættet.

Figur 3: Danners indsats - Dialogmøder

Ud af de 615 kvinder, der besvarede et spørgeskema, har 228 kvinder svaret, at de kender én, som er udsat for vold i hjemmet. Det svarer til 37 %. Derudover har 8 % af kvinderne svaret, at de ikke ved, om de kender en, som er udsat for vold⁵. 102 kvinder svarede "Ja" på spørgsmålet "Er du udsat for en eller flere af de fem voldsformer i dit hjem?". Det svarer til 17 %. Endelig har 5 % svaret, at de ikke ved, om de er udsat for vold i hjemmet⁶. Det sidste tal vidner om, at det for den enkelte kan være vanskeligt at vurdere sin egen situation, da vold kan antage mange former, starter i det små og eskaleres over tid.

Evalueringskemaet spørger ind til, hvorvidt kvinden på nuværende tidspunkt er udsat for vold i hjemmet. Da der således er tale om et øjebliksbillede af kvindens voldssituation, vil kvinder, der tidligere i deres liv har været udsat for vold i nære relationer, men ikke længere er det, sandsynligvis ikke svare bekræftende på dette spørgsmål. Dermed kan andelen af kvinder med migrantbaggrund, der har oplevelser med vold i nære relationer, potentielt være større, end tallene ovenfor indikerer.

⁵ Se Bilag 3: Kendskab til anden person, som er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder)

⁶ Se bilag 4: Procentandel af kvinder, der er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder)

Alder, civilstand og nationalitet blandt deltagere ved Danners dialogmøder

Danners specialkonsulenter opnår den første kontakt med herboende migrantkvinder gennem dialogmøderne. I det følgende skitseres et billede af, hvem deltagerne til møderne er, fordelt på alder, civilstand og nationalitet. Dette giver mere viden om udsathed inden for de enkelte grupperinger.

Alder: Kvindernes aldersfordeling på dialogmøderne spænder fra 16 til 72 år med en gennemsnitsalder på 33,4 år. Tabel 1 viser, at den største aldersgruppe er kvinder i alderen fra 25-31 år (34 %), derefter kommer kvinder i aldersgruppen fra 32-38 år (19 %). Den mindst repræsenterede aldersgruppe er unge under 18 år. Den høje repræsentation af kvinder i alderen 25 til 38 år kan skyldes, at det er blandt kvinder i den aldersgruppe der er mest interesse for dialogmøderne. Det kan også skyldes at specialkonsulenterne har nemmest ved at opnå kontakt til kvinder i den aldersgruppe.

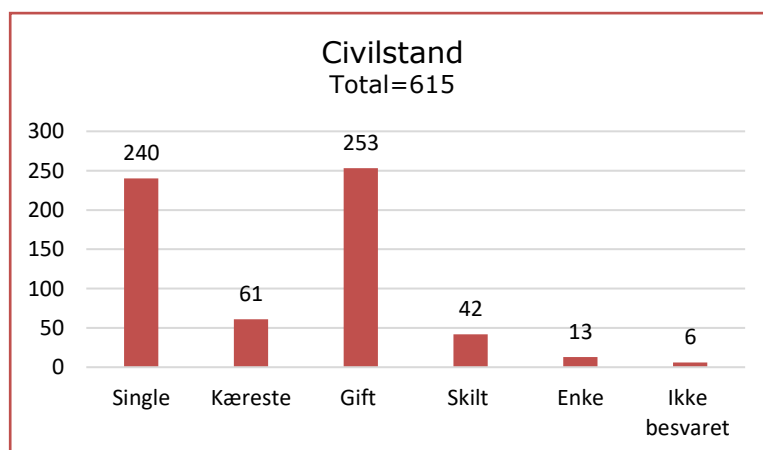
Tabel 1: Aldersfordeling - Dialogmøder

Alder	Antal	Procent
Under 18 år	14	2 %
18 – 24 år	88	14 %
25 – 31 år	212	34 %
32 – 38 år	115	19 %
39 – 45 år	40	6,5 %
46 – 52 år	29	5 %
53 – 59 år	18	3 %
Over 60 år	28	4,5 %
Ikke besvaret	71	12 %
Total	615	100 %

Derudover viser en krydstabel af kvindernes alder og deres voldsudsathed, at andelen, som har tilkendegivet at være udsat for vold, er størst i aldersgruppen 32-38 år. I den aldersgruppe rapporterer 33 ud af 115 kvinder, at de er udsat for vold. Kvinder i aldersgruppen 18-24 år er mindst udsat for vold. I den aldersgruppe rapporter 4 ud af 88 kvinder, at de er udsat for vold⁷.

Civilstand: De 615 kvinder, der har besvaret et spørgeskema på dialogmødet, er hyppigst enten single eller gift. 240 kvinder (39 %) er single og 253 af kvinderne (41 %) er gift. 61 kvinder (10 %) tilkendegiver, at de har en kæreste eller sambo og 42 kvinder (7 %) er fraskilt, mens 13 kvinder (2 %) svarer, at de er enker⁸.

Søjlediagram 1: Civilstand (dialogmøder)

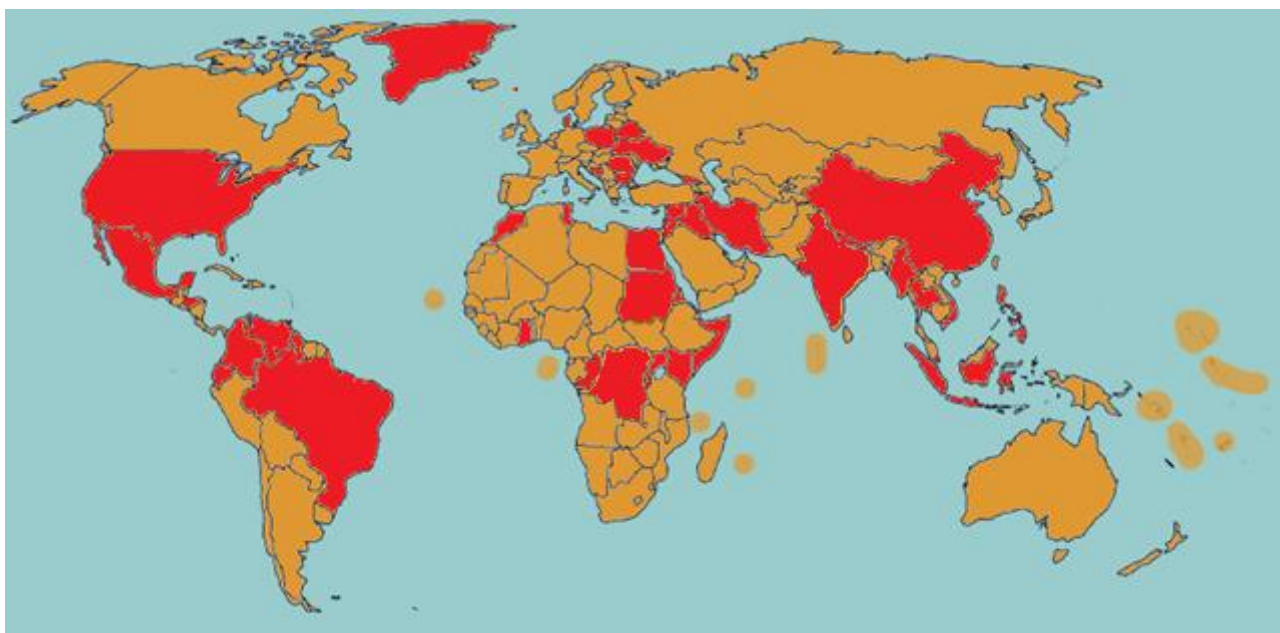

⁷ Se Bilag 5: Alder og voldsudsathed (dialogmøder)

⁸ Se Bilag 6: Civilstand (dialogmøder). Forbehold: Kategorierne ovenover er ikke gensidigt udelukkende. Da kvinderne kun har mulighed for at vælge en af kategorierne, er det ikke ensbetydende med, at hun ikke passer ind i flere.

Derudover viser en krydstabel over civilstand og voldsudsathed⁹, at 21 % af de kvinder, der er gift, er udsat for vold i hjemmet. Derudover tilkendegiver 43 % af de kvinder, der er fraskilt, at de er voldsudsatte. Den høje andel af fraskilte kvinder, der tilkendegiver, at de er udsat for vold, kan bevidne, at volden eskaleres efter en skilsmisse. Vi ved fra Danners indsats, at de kvinder, der er fraskilt, kan være udsat for vold af eksmanden, hvilket også fremgår af viden fremlagt under efterfølgende afsnit om *individuel rådgivning*. Det kan også være tilfælde, hvor den fraskilte kvinde udsættes for vold af en ny kæreste.

Nationalitet: I løbet af 127 dialogmøder har konsulenterne mødt kvinder fra 44 forskellige lande¹⁰, som illustreret på nedenstående verdenskort:

Figur 4: Nationaliteter repræsenteret blandt kvinder til dialogmøder

Danners specialkonsulenter tilbyder dialogmøder på følgende sprog arabisk, cebuano, dansk, engelsk, fransk, grønlandsk, hiligaynon, kinyarwanda, swahili og tagalog. Af den grund er kvinder inden for disse sproggrupper dialogmødernes primære deltagere. De fem højst repræsenterede nationaliteter til dialogmøderne er: (1) Filippinerne, (2) Syrien, (3) Rwanda, (4) Grønland og (5) Somalia.

⁹ Se Bilag 7: Civilstand og voldsudsathed (dialogmøder)

¹⁰ Landene er: Amerika, Bosnien, Brasilien, Bulgarien, Colombia, Congo, Danmark, Ecuador, Egypten, Eritrea, Filippinerne, Færøerne, Georgien, Ghana, Grønland, Guyana, Honduras, Hviderusland, Indien, Indonesien, Irak, Iran, Jordan, Kenya, Kina, Libanon, Marokko, Mexico, Myanmar, Nepal, Palæstina, Polen, Rumænien, Rwanda, Singapore, Somalia, Sudan, Syrien, Thailand, Tunesien, Uganda, Ukraine, Venezuela, Vietnam.

Tabel 2: Kvindernes uddannelsesniveau (dialogmøder)

	Antal	Procent
Ingen skolegang	9	1 %
1-6 år – grundskole	33	5 %
7-10 år – grundskole	55	9 %
11-13 år - gymnasial	69	11 %
11-13 år - erhvervsfaglig	71	11,5 %
12-15 år – kort videregående udd.	53	9 %
14-16 år – bachelorgrad	245	40 %
17-19 år – kandidatgrad	18	3 %
Over 19 år – forsker	3	0,5 %
Ikke besvaret	59	10 %
Total	615	100 %

Uddannelsesniveau: Blandt de kvinder, som deltager i dialogmøderne, er kvinder med en bachelorgrad de hyppigst repræsenterede (40 %). Kvinder med en erhvervsfaglig eller gymnasial uddannelse udgør 22,5 % af deltagerne. 15 % af kvinderne har grundskole som højst gennemførte uddannelse.

En krydstabel over uddannelse og voldsudsathed blandt de kvindelige deltagere (615) til dialogmøderne viser, at blandt de kvinder, der har grundskole som højst gennemførte uddannelse (88 kvinder), er 35 udsat for vold, svarende til 30 %. Jo højere uddannelse, jo mindre er andelen af kvinder, som rapporterer, at de er udsat for vold¹¹. Dette stemmer overens med forskning på området, som påpeger, at kvinders uddannelse over grundskoleniveau er en beskyttende faktor mod partnervold. (WHO – World Health Organization, 2010).

Hvad ved vi om voldsudsatte kvinder, som modtager individuel rådgivning?

I det følgende beskrives de 169 kvinder, der er udarbejdet en afrapportering om fra individuelle rådgivningssamtaler. For hver sag udfylder konsulenten et afrapporteringsskema¹², hvor de væsentligste informationer om kvinden samt samtalens indhold noteres. Således er opgørelserne i dette afsnit baseret på 169 afrapporteringer fra individuelle rådgivningssamtaler.

Alder, civilstand og nationalitet på dem, der modtager Danners rådgivning

Kvinderne, der har modtaget rådgivning fra en af Danners specialkonsulenter, har typisk fået kontakt til specialkonsulenten gennem et dialogmøde. Der er også kvinder, som har

¹¹ Se Bilag 8: Uddannelsesniveau og voldsudsathed (dialogmøder)

¹² Se Bilag 9: Afrapporteringsark fra individuelle rådgivningsforløb. Udfyldes af Danners specialkonsulenter

fået kontakt til konsulenterne gennem sociale medier eller efter anbefaling fra en bekendt. Vi kan eksempelvis se, at der er kvinder repræsenteret med anden nationalitet i rådgivningen end under dialogmøderne, eksempelvis fra Marokko, Burundi og Rusland. Det er ikke registreret, hvor mange der er refereret videre fra et dialogmøde til individuel rådgivning, og hvor mange der har fået kontakt til konsulenten ad andre veje.

Rådgivningsforløbene varierer i længde, men forløber i gennemsnit over 4,5 samtaler. Det vidner om, at kvindernes situationen er så kompleks, at det kræver flere samtaler at afdække deres voldshistorier og støtte dem på deres vej ud af volden. De mange samtaler og afrapporteringsark giver mulighed for at fremlægge mere detaljeret viden om de kvinder, der har modtaget individuel rådgivning, end om dem, der har deltaget i dialogmøderne.

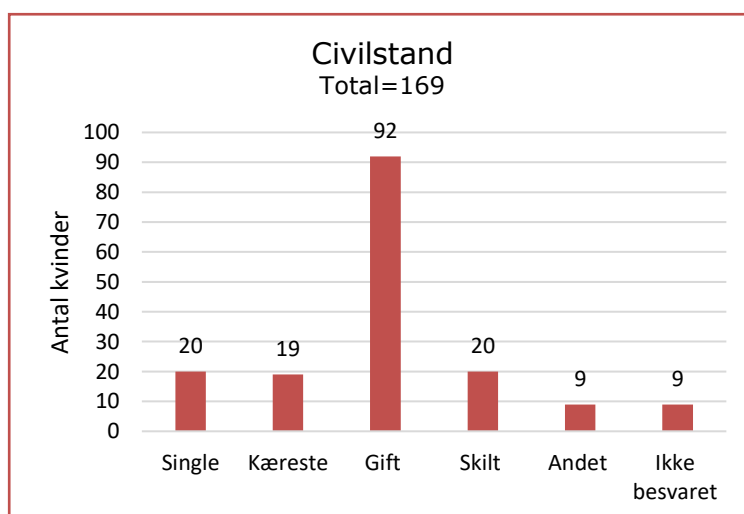
Alder: Kvindernes aldersfordeling for rådgivningssamtaler rangerer mellem 17 og 64 år, med en gennemsnitsalder på 33,1 år. Dette er næsten den samme gennemsnitsalder som set ved dialogmøderne. 72 % af de kvinder, som søger rådgivning, er i alderen 20-39 år, mens kvinder i de øvrige aldersgrupper er betydeligt lavere repræsenterede med mellem 1 % og 12 % inden for hver alderskategori. Dette kan indikere, at voldsproblematikken er størst i denne aldersgruppe, som derfor hyppigere end andre aldersgrupper har søgt vores tilbud. Det mønster stemmer overens med tal fra Socialstyrelsen, hvor gennemsnitsalderen for kvinder, der opholder sig på krisecenter, er 35 år (Socialstyrelsen, 2018).

Tabel 3: Aldersfordeling for kvinder, der har modtaget individuel rådgivning

Alder	Antal	Procent
Under 20 år	8	5 %
20 - 29 år	54	32 %
30 - 39 år	67	40 %
40 - 49 år	20	12 %
50 - 59 år	6	3 %
60 eller derover år	2	1 %
Ikke besvaret	12	7 %
Total	169	100 %

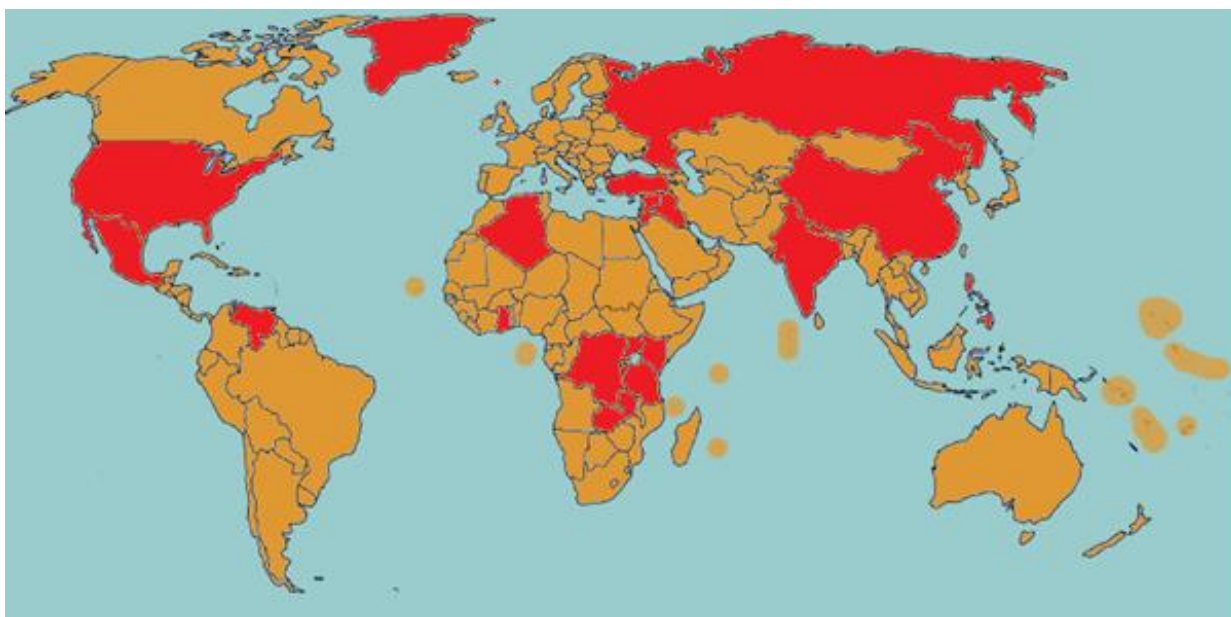
Civilstand: Søjlediagrammet viser, at størstedelen af kvinderne, som konsulenterne rådgiver, er gift (55 %) eller har en kæreste (11 %) ¹³. I disse sager er partneren den voldsudøvende. I sagerne, hvor kvinden er skilt (12 %), er voldsudøveren ofte enten deres eksmand eller nuværende kæreste. For kvinder repræsenteret i kategorien "andet" eller "single" vil voldsudøveren enten være et familiemedlem, en ven eller en bekendt.

Søjlediagram 2: Civilstand (kvinder, der har modtaget individuel rådgivning)

¹³ Se Bilag 10: Civilstand (rådgivning)

Nationalitet: Konsulenterne har rådgivet kvinder fra 24 forskellige lande¹⁴.

Figur 5: Nationalitet på kvinderne, der har modtaget rådgivning

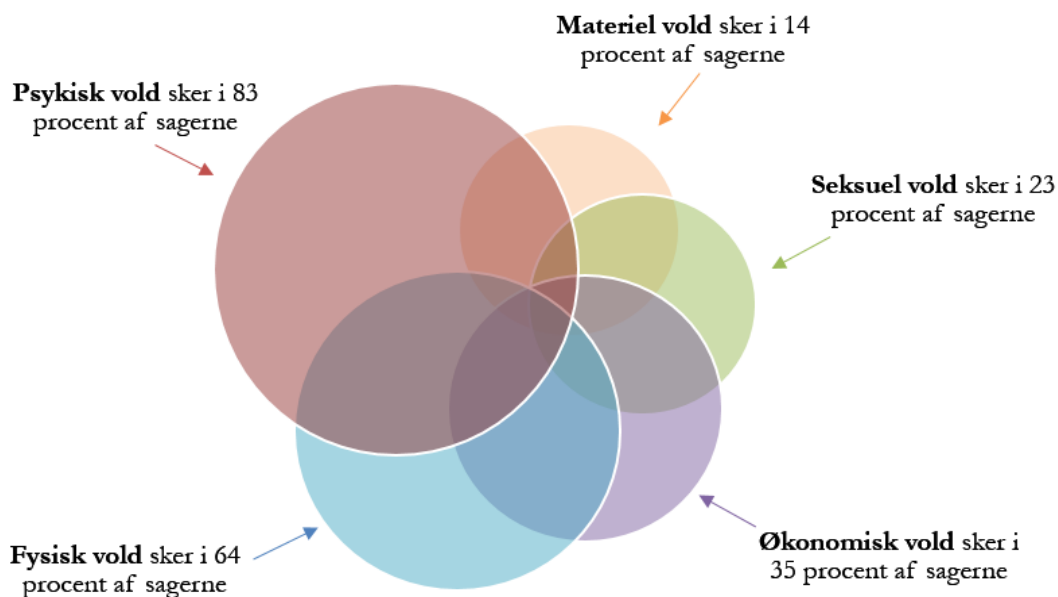
De fem hyppigst forekommende nationaliteter blandt de 169 kvinder, der har modtaget individuel rådgivning, er kvinder fra: Filippinerne (39 %), Syrien (21 %), Congo (7 %), Grønland (6 %) og Rwanda (4,5 %)¹⁵. Disse nationaliteter afspejler, hvilke sprog Danners specialkonsulenter taler, og det indikerer ikke nødvendigvis, at kvinder fra disse fem lande er mere voldsudsatte end andre migrantkvinder.

Forekomst og overlap af voldsformer

I den individuelle rådgivning af migrantkvinderne indleder specialkonsulenterne med at afdække den enkelte kvindes voldshistorie samt omfanget af den vold, hun har været udsat for. Således sikres det, at kvinden gennem rådgivningsforløbet hjælpes bedst muligt. I figur 6 ses en opgørelse over, hvor hyppigt hver af de fem voldsformer optræder i de 169 sager.

¹⁴ Landene er: Amerika, Algeriet, Burundi, Congo, Filippinerne, Færøerne, Ghana, Grønland, Indien, Irak, Jordan, Kenya, Kina, Mexico, Nepal, Palæstina, Rusland, Rwanda, Syrien, Tanzania, Tyrkiet, Uganda, Venezuela, Zambia.

¹⁵ Se Bilag 11: Nationalitet på kvinderne (rådgivning)

Figur 6: De fem voldsformers forekomst hos kvinderne, der har fået rådgivning.

Modellen oven for viser, hvordan voldsformer kan overlape hinanden.

Afrapporteringerne viser at 72 % af kvinderne, som konsulenterne har rådgivet, er udsat for mere end én form for vold¹⁶.

Psykisk vold er den hyppigst forekommende voldsform blandt de 169 kvinder. 141 af kvinderne (83 %) er udsat for denne voldsform. 108 af kvinderne (64 %) har været udsat for fysisk vold, og derefter falder hyppigheden af de tre andre voldsformer. Økonomisk vold forekommer for 58 af kvinderne (35 %), og seksuel vold forekommer for 39 af kvinderne (23 %). Materiel vold er den mest sjældne voldsform, da 23 af kvinderne (14 %) har været udsat for denne voldsform¹⁷.

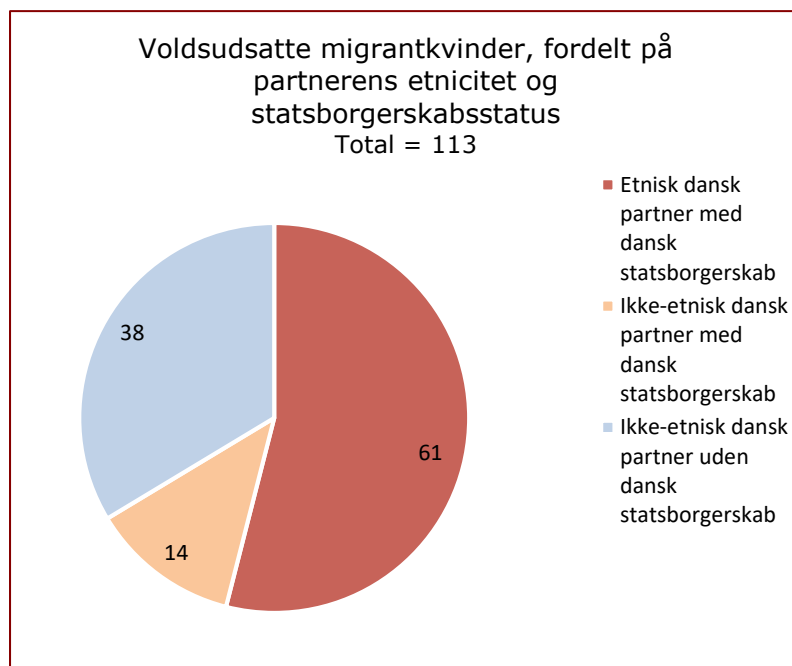
Årsstatistikken for kvinder og børn på krisecenter fra 2017 viste, at 97% af de kvinder, der flytter ind på et krisecenter, har været udsat for psykisk vold. Psykisk vold går ofte forud for andre voldsformer og eskaleres over tid. Man kan derfor med rimelighed antage, at et lignende mønster gælder for denne gruppe kvinder, og at en højere andel af de migrantkvinder, som Danner har været i kontakt med, således også har været udsat for psykisk vold (Socialstyrelsen, 2018; Danner & Røde Kors, 2018).

¹⁶ Se Bilag 12: Voldsudsatte kvinder, fordelt på antallet af voldsformer, de er udsat for (rådgivning)

¹⁷ Se Bilag 13: Procentandel af kvinderne, der er udsat for hver af de fem voldsformer (rådgivning)

Voldsudøverens etnicitet og statsborgerskab

Cirkeldiagram 1: Voldsudøverens etnicitet og statsborgerskab

Blandt de kvinder, som har modtaget rådgivning, oplyser 61 kvinder, at de er i et forhold med en etnisk dansk partner med dansk statsborgerskab (54 %). Derefter oplyser 38 kvinder, at de er i et forhold med en ikke-etnisk dansk partner uden dansk statsborgerskab (34 %), og 14 kvinder (12 %) oplyser, at de er i et forhold med en ikke-etnisk dansker partner med dansk statsborgerskab¹⁸. Ser man på ovenstående fordeling, er det tydeligt, at der er en nogenlunde ligelig fordeling af kvinder med en etnisk

dansk partner (61 kvinder) og kvinder med en ikke-etnisk dansk partner (52 kvinder).

I cirkeldiagram 1 fremgår kun de 113 sager, hvor vi har oplysninger om kvindens eventuelle partner. Manglende data fra de resterende 56 afrapporteringer kan skyldes, at kvinderne frygter at afsløre for meget om partneren. Rådgivningen kan desuden være af mere akut karakter, og derfor er det ikke altid, at konsulenterne når at komme ind på dette emne.

Opsamling: Hvem er de voldudsatte migrantkvinder?

Dette kapitel har belyst, hvilke migrantkvinder Danners indsats har været i kontakt med. Fra indsatsens 127 dialogmøder med migrantkvinder fra 44 forskellige lande samt rådgivningssamtaler, tegner der sig et billede af, at størstedelen af de migrantkvinder, der er udsat for vold i hjemmet, forefindes i aldersgruppen 20-40 år, mens kvinder i alderen 30-40 år er særligt udsatte. Størstedelen af de voldudsatte kvinder er enten gift eller fraskilt. Det indikerer, at volden ikke nødvendigvis stopper efter en skilsmisse. Knap tre ud af fire voldudsatte kvinder har været udsat for mere end én voldsform, hvilket vidner om sagernes kompleksitet. Desuden viser data fra individuelle rådgivningssamtaler, at der er en nogenlunde ligelig fordeling mellem de kvinder, som har en etnisk dansk partner, og de kvinder, som har en ikke-etnisk dansk partner.

For både dialogmøder og individuelle samtaler er de fire hyppigst forekommende nationaliteter Filippinerne, Syrien, Rwanda og Grønland. Man kan ikke konkludere, at disse fire migrantgrupper er mere udsatte end andre migrantkvinder i Danmark. Derimod er det snarere et udtryk for, at Danners specialkonsulenter har talt de fire ovenstående sprog og derfor har kunnet etablere kontakt til de fire grupper. Vi antager,

¹⁸ Se Bilag 14: Voldsudøvere fordelt på etnicitet og statsborgerskab (for kvinder der har modtaget rådgivning)

at man ville nå flere nationaliteter, såfremt vi havde specialkonsulenter, som talte andre sprog som tyrkisk, farsi, spansk og udvalgte østeuropæiske sprog.

Som det ses af det præsenterede data indsamlet fra dialogmøderne, har specialkonsulenterne opnået kontakt til en sammensat gruppe migrantkvinder i forhold til alder, civilstand og nationalitet. Dialogmøderne appellerer dermed bredt. Det er nødvendigt for at bryde tabuet om vold kollektivt samt etablere kontakt til de kvinder, som er udsat for vold og som grupperer sig inden for en mere snæver alderskategori, nemlig de 20 til 39-årige. Som det vil blive fremlagt i kapitel tre, har dialogmøderne også et forebyggende sigte, ligesom møderne har til formål at styrke kvindernes netværk på tværs af alder og civilstand og dermed mindske risikoen for social isolation.

De 169 kvinders behov for i gennemsnit 4,5 individuelle rådgivningssamtaler vidner om sagernes kompleksitet og nødvendigheden af en specialiseret indsats, der bygger bro til myndighederne. Der er mange årsager til, at kvinderne har brug for hjælp. I kapitel to fremlægges en nuancering af de problemstillinger, kvinderne står med, samt barriererne i forhold til at bryde med vold.

KAPITEL 2:

EKSISTERENDE BARRIERER I FORHOLD TIL AT BRYDE MED VOLD

Danners rådgivende samtaler med voldsudsatte migrantkvinder i Danmark viser, at kvinderne ikke blot er udsatte i forhold til vold, men tillige oplever et sammenfald af flere barrierer i forhold til at bryde ud af et voldeligt forhold. I dette kapitel belyses kompleksiteten af den situation, den voldsudsatte migrantkvinde befinder sig i, samt de barrierer, som gør det særligt vanskeligt for herboende migrantkvinder at bryde fri af vold. Etnisk danske kvinder, der er udsat for vold i hjemmet, kæmper med mange af de samme barrierer, men for migrantkvinder er udfordringerne særligt udtalt, da kvinderne mangler et velfunderet netværk at søge støtte hos, samt viden om rettigheder og muligheder for at søge hjælp.

Nedenstående udpluk af voldsudsatte migrantkvinders udsagn fremsat under rådgivende samtaler viser omfanget og dybden af kvindernes bekymringer:

"Jeg bliver helt sikkert smidt ud af Danmark, hvis jeg bliver skilt, da jeg er familiesammenført, så jeg tør ikke tage chancen med det danske system."

"Min mand eller kommunen tager mine børn fra mig, hvis jeg bliver skilt, eller hvis jeg fortæller min sagsbehandler eller en læge om volden – specielt fordi min mand ved meget mere om systemet."

"Krisecenter er ikke et tilbud for en kvinde som mig, det er kun 'faldne kvinder', som tager på krisecenter."

"Det er bedre for mine børn, at jeg bliver hos min mand, selvom han er voldelig".

"Det er min skyld, at min mand er voldelig, så hvis jeg nu ændrer mig eller provokerer ham mindre, så stopper volden nok."

Udsagnene indikerer de mange lag i kvindernes bekymringer: Fra mistillid til myndighederne til internaliseret selvbebrejdelse. Eller fra det strukturelle til det individuelle niveau som fremlagt i den socio-økologiske model i indledningen. Samlet indikerer udsagnene desuden manglende viden om rettigheder og hjælpemuligheder. Kvindernes **usikre opholdsgrundlag** er et underliggende vilkår, som yderligere forstærker migrantkvinders rådvildhed i forhold til ovenstående problematikker.

Vi har her valgt at sætte særligt fokus på temaerne **social isolation, ansvar for børn, skilsmisse** og **økonomi**. Disse fire problematikker er valgt, da de fremkommer hyppigt i specialkonsulenternes afrapporteringer. Alle fire problematikker gør det vanskeligt for den enkelte, voldsudsatte kvinde at bryde med en voldelig partner.

Isolation og manglende netværk

Magt- og kontrolhjulet viser, hvorledes voldsudøverens isolation af kvinden er en del af voldsmønsteret (se 10) illustrerer. Den øgede isolation gør den voldsudsatte yderligere

afhængig af voldsudøveren. Hun begynder gradvist at se sig selv på samme måde, som voldsudøveren ser hende, og selv værket nedbrydes tilsvarende gradvist. Dette mønster ses hos langt de fleste kvinder, som lever med vold over en længere periode (Danner, 2013).

Empirien fra de 169 afrapporteringer fra rådgivningsforløb og uddybende interviews med 15 migrantkvinder har dog vist, at migrantkvindernes isolation har to lag: 1) isolation som følge af voldsudøverens magtudøvelse og 2) isolation som følge af, at kvinden er langt fra sit hjemland og sin familie og venner. Det kan være vanskeligt at opbygge et nyt netværk på trods af, at kvinden deltager i sprogundervisning eller er på arbejdsmarkedet.

Det følgende uddrag illustrerer, hvordan en asiatisk kvinde har været udsat for begge former for isolation.

Uddrag fra rapportering fra individuel rådgivning afholdt med asiatisk kvinde:

Kvinden ankom til Danmark i 2013 i forbindelse med et arbejde. Seks måneder efter ankomsten til Danmark møder hun en dansk mand, og de forelsker sig med det samme. Efter et år starter både den fysiske og psykiske vold. Volden eskalerer over det næste år, hvor hun også føder deres fælles barn. Kvinden skammer sig over volden. Når hun har blå mærker, bliver hun hjemme med sin søn, så ingen ser, hvad hendes mand gør ved hende. Hun føler sig alene, da manden bestemmer, hvem hun må se og omgås med. Kvinden fortæller ikke sin familie i hjemlandet om volden og beretter: *"Jeg har ingen her, kun venners venner, og de kan ikke hjælpe mig i min situation. Der er kun mig selv"*. Med bistand fra Danners specialkonsulent kommer kvinden på krisecenter. I dag bor hun hos eksmandens familiemedlemmer pga. manglende netværk.

For en fjerdedel af migrantkvinderne, der har været i individuelt rådgivningsforløb (svarende til 42 kvinder), har samtalerne handlet specifikt om isolation og kvindens manglende netværk.

Nedenstående afsnit afdækker de tre mest hyppige spørgsmål til konsulenten om isolation:

1. Min mand er meget jaloux og bestemmer, hvem jeg må se. Er det normalt eller er det psykisk vold?

Dette spørgsmål handler om, hvorvidt voldsudøveren bruger isolation som et redskab til at kontrollere sin partner for at gøre hende afhængig af sig – således øger voldsudøver sin magt og kontrol over partneren. Når mennesker bliver isoleret, mister de ofte deres netværk, så de ikke har noget sted at søge hjælp og hente støtte, hvilket yderligere begrænser mulighederne for at komme ud af volden. Al erfaring viser, at det kræver hjælp fra andre at komme ud af en voldelig relation. En mellemstlig kvinde forklarer:

"Mændene vil gerne have, at deres kone er derhjemme, laver mad og rydder op om formiddagen. De vil ikke, at deres koner går ud og får mere viden om det danske samfund. I 15 år jeg har været bange for, at de tager mine børn fra mig, hvis jeg talte med min sagsbehandler, eller hvis jeg talte til min læge. 15 år!"

Voldudøveren benytter ofte jalousi som begrundelse for, at partneren ikke må se bestemte personer eller gå ud uden ham. Isolationen begrænser også muligheden for at

blive spejlet i, at det, man lever med, ikke er normalt. Det øger udøverens mulighed for at kontrollere og styre.

Isolation som voldsmiddel bliver stærkere, hvis kvinden på forhånd ikke har en stor omgangskreds eller kendskab til det danske samfund¹⁹.

2. Jeg kan ikke fortælle min familie eller venner om volden, for jeg skammer mig – jeg føler mig meget alene i det her. Hvordan fortæller jeg min familie eller venner om mine dårlige oplevelser?

Kvinder med migrantbaggrund rejser fra deres personlige netværk, når de migrerer til Danmark (Danneskiold-Samsøe et al., 2011). Der er konsensus blandt de interviewede kvinder om, at man ikke fortæller familien i hjemlandet om volden, da de ikke ønsker at vække deres bekymringer. Derudover oplever specialkonsulenterne, at de ofte er de eneste, kvinderne snakker med om volden. Særligt ægteskabsmigranter og familiesammenførte kvinder nævner, at de ikke ønsker, at deres familie skal tro, de har fejlet i Danmark. Når kvinderne flytter til Danmark, er det ofte med håb om et bedre liv, end de havde i hjemlandet og/eller med henblik på at sende penge tilbage til familien. Derfor ender partnervolden eller ønsket om en skilsmisse med at blive en hemmelighed, de ikke kan snakke med andre om. Ifølge kvinderne kan familien i hjemlandet jo ikke hjælpe den voldsramte med at bryde med volden. At fortælle familien om volden gør kun, at de bekymrer sig unødigt, siger kvinderne.

3. Jeg er bange for, at hvis jeg bliver skilt, så vil mit netværk ikke længere ses med mig. Hvordan kan jeg få min mand til at stoppe med at være voldelig?

Vold kan også påvirke kvinder med veletablerede netværk i Danmark, da en skilsmisse for nogle kvinder resulterer i, at man mister sit netværk og sine familierelationer. Isolationen øger angsten for ensomhed, hvis man går fra ægtefællen for at komme ud af volden. Det kan blive uoverskueligt, hvordan man skal klare sig selv. Det gælder særligt for kvinder, der indgår i religiøse netværk, da det kan betyde, at man bliver udstødt af venner og bekendte, som ikke længere vil eller må se kvinden. En afrapportering fra en individuel rådgivning illustrerer denne problematik:

Hun har været på krisecenter og flygtede fra sin voldelige mand. Andre i omgangskredsen, som stammer fra Mellemøsten, mener, hun er en kvinde uden ære, fordi hun har anmeldt sin eksmand.

Hun føler sig helt alene og utryg. Hun er bange for, at eksmanden vil slå hende ihjel og tage børnene (Afrapportering fra Danners specialkonsulent, 2017).

Frygten for at miste sin familie og omgangskreds på grund af skilsmisse er endnu en barriere for en kvinde med migrantbaggrund, hvis hun vil forlade en voldelig mand. Specialkonsulenterne møder kvinder, som vurderer, at dét at være udsat for vold er bedre end at miste sin omgangskreds og være helt isoleret.

¹⁹ Se Magt- og kontrolhjulet i begrebsafklaringsafsnittet

Ansvar for børn

Det er en ekstrem og truende belastning for børn at være udsat for vold eller overvære vold i hjemmet – både fysisk og psykisk vold. Samtidig kan moderens traumereaktioner svække omsorgen for barnet i kortere eller længere tid (Danner & Røde Kors, 2018). 57 % af de voldsudsatte migrantkvinder, som Danners specialkonsulenter har rådgivet, har børn.²⁰ Kvinderne har 1-7 børn, hvor gennemsnittet er 2,5 børn pr. kvinde. At have børn gør voldsproblematikken mere kompleks, og det fremhæver vigtigheden af at hjælpe kvinden hurtigt ud af det voldelige forhold for at mindske konsekvenserne for børnene. Selv hvis barnet ikke er direkte ramt af volden, vil volden i hjemmet altid påvirke barnet (Danner, 2013).

Uddrag fra rapportering fra individuel rådgivning afholdt med mellemøstlig kvinde

Kvinden blev i slut halvfemserne familiesammenført med sin mand, som også kommer fra Mellemøsten. Volden har været et vedvarende problem igennem deres 14 år lange ægteskab, og det påvirker deres børn meget, da de er bange for at efterlade deres mor alene derhjemme. Under rådgivningssamtalerne giver kvinden udtryk for, at det er bedst for børnene, at hun bliver sammen med deres far. Men hun er også bekymret over, hvor dårligt hendes børn trives både fysisk og psykisk. Kvinden frygter, at hvis hun forlader sin mand, vil han eller kommunen tage børnene, og hun vil ende som hjemløs på gaden.

I dag er kvinden skilt fra sin tidligere partner, men kæmper med angst og depressioner efter at have været udsat for psykisk, fysisk og økonomisk vold.

32 % af rådgivningsforløbene fokuserer på råd vedrørende emner som vold mod børn, børn, som er vidner til vold, faderskab, forældremyndighed og børneopdragelse. Nedenstående afsnit afdækker de tre mest hyppige spørgsmål til konsulenten vedrørende ansvaret for børn:

1. Er det ikke bedre for mine børn, at jeg bliver sammen med min mand, ligegyldig hvor dårligt han behandler mig?

Når der er børn, er der ofte også et ønske om at kunne give sine børn en familie med både en mor og en far. Det kan føles som et alt for stort tab at bryde familien op, og det kan være svært at opgive håbet om at kunne give sine børn en kernefamilie.

Konsulenterne hører ofte mødre sige, at de er nødt til at blive for børnenes skyld og at de ikke nænner at ødelægge familien. Ofte hænger det også sammen med kvindens overbevisning om, at børnene ikke har set, hørt eller er mærket af volden. En tro på, at man har kunnet skærme børnene. For netop at kunne blive i forholdet, trods volden, kan kvinden være nødt til at overbevise sig selv om dette. Men under et interview med otte kvinder med mellemøstlig baggrund, påpeger én, at man ikke skal blive i familien kun for børnenes skyld, og begrundet det således:

Det er vigtigt, at kvinder kan være stærke. Det dér med, at kvinder ikke har nogen rettigheder i et ægteskab.... Altså hvis manden ikke giver kvinden ret at til være et menneske, så er det ikke noget forhold."

²⁰ Se Bilag 15: Procentandel af kvinder, der har børn (kvinder der har modtaget rådgivning)

Citatet påpeger, at ved at styrke kvindens bevidsthed om hendes egen ret til ligestilling og ligestilling, tilgodeses også børnenes ret til et liv fri for vold.

2. Hvis jeg går fra min mand, tager han eller kommunen så mine børn fra mig?

Migrantkvinderne giver ofte udtryk for frygten for at miste deres børn. Derfor efterspørger kvinderne typisk juridisk rådgivning i forhold til skilsmisse. Hvis deres opholdstilladelse bliver truet, er der en udtalt frygt for, at konsekvenserne for børnene vil blive endnu større. Når mange kvinder frygter, at kommunen eller faderen vil tage børnene, bundet det ofte i, at manden som en del af voldsmønsteret har truet med netop dét og på den måde udnyttet kvindens manglende viden om det danske system og rettigheder i forbindelse med forældremyndighed. Måske kender han dem heller ikke selv. Sager, der omhandler manglende viden og frygt for at miste sine børn, ses blandt andet hos tidligere au pair-kvinder, der gifter sig med danske mænd:

Hendes mand lovede hende, at han ville sørge for, at hun fik opholdstilladelse i Danmark, da hun blev gravid med hans barn under hendes arbejdsophold. Men det skete ikke, og nu befinder hun sig ulovligt i landet, hvor faren har fuld forældremyndighed over deres nu 2 år gamle barn (Afrapportering fra Danners specialkonsulent).

Blandt familiesammenførte kvinder med børn ses det ofte, at kvinden er bange for at blive sendt tilbage til oprindelseslandet enten med eller uden børn med store konsekvenser for børnene og hende selv til følge. Ofte har en del af volden været trusler om, at manden har magten til at tage opholdstilladelsen fra dem og sende dem ud af Danmark. Frygten for at miste børnene er altså en medvirkende årsag til, at kvinder fasholdes i vold igennem en årrække.

3. Jeg føler, at jeg er en dårlig mor, for jeg mangler energi, fordi han behandler mig så dårligt, men jeg har ikke lyst til at gå fra ham. Hvordan bliver jeg en bedre mor?

Dette spørgsmål handler om, at volden kan nedbryde kvinden i en sådan grad, at hun ikke længere magter forældrerollen. Specialkonsulenterne har flere gange oplevet, at en kvinde efterspørger hjælp til at være en god mor på trods af, at hun er udsat for vold. Dette emne er ifølge specialkonsulenterne særligt tabubelagt, fordi kvinderne føler skam over deres begrænsede evne til at støtte og passe deres børn. For mange af kvinderne er det vigtigt at fremstå som stærke og stolte kvinder. Det bliver en ond cirkel, hvor volden nedbryder evnen til at drage omsorg for børn, hvorefter skammen og frygten for ikke at være god nok forøger problematikken.

Frygt for skilsmisse

Specialkonsulenterne har rådgivet 92 migrantkvinder, som har oplyst, at de er gift. Kategorien "Gift" inkluderer flere specificerende underkategorier²¹. Således kan

²¹ Kategorierne er: "Ønsker at forblive gift", "Ønsker skilsmisse", "Partner vil skilles men kvinden ønsker at forblive gift" og "Fremtidigt ønske ukendt".

specialkonsulenterne beskrive situationen ud fra, hvorvidt kvinden ønsker en skilsmisse eller ej. Ud af de 92 kvinder, der er gift, ønsker 22 (36 %) ikke en skilsmisse, selvom de er gift med en voldelig mand. Derudover har konsulenterne rådgivet 11 kvinder (12 %), hvor partneren ønsker en skilsmisse, mens kvinden ikke gør det. 45 ud af de 92 gifte kvinder (49 %) ønsker at blive skilt fra deres voldelige mand²². En asiatisk kvindes sag er et eksempel på nogle af de problematikker, som særligt familiesammenførte migrantkvinder, står overfor, når de overvejer skilsmisse:

Uddrag fra rapportering fra individuel rådgivning afholdt med asiatisk kvinde

Kvinden flyttede til Danmark i 2010 for at arbejde som au pair for en enlig dansk far og hans børn. Efter nogle måneder indleder hun og værtsfaren et forhold, og hun forelsker sig i ham. To år senere vælger de at blive gift. Kort efter brylluppet begynder manden at udsætte hende for fysisk og psykisk vold. I 2016 kommer hun i kontakt med Danners specialkonsulent. Kvinden vil gerne høre om sine muligheder for skilsmisse, og konsekvenserne ved en skilsmisse. Hun er bange for at søge om skilsmisse på grund af volden. Hun frygter, at manden bliver vred, og at hun ender i en endnu værre situation. Manden er dygtig til at navigere i det danske retssystem, og det er hun ikke selv. Manden truer hende ofte med, at han vil sørge for, at hun bliver smidt ud af landet, hvis hun søger om skilsmisse. Kvinden kontakter fortsat Danners konsulent i 2018 og har stadig ikke forladt manden, selvom volden varer ved – hun er for bange for det danske retssystem og konsekvenserne i forhold til hendes ophold i Danmark. Derudover elsker hun stadig manden og håber, han kan ændre sig, hvis nu hun opfører sig bedre.

Skilsmisse er et af de hyppigst forekommende emner i rådgivningssessionerne: 62 af alle sagerne (37 %) omhandler skilsmisse og dens betydning for kvindens liv. Følgende afsnit beskriver de tre hyppigst stillede spørgsmål i relation til skilsmisse:

1. Hvordan bliver man skilt og hvilke rettigheder har jeg?

Mange af kvinderne ønsker en trinvis beskrivelse af, hvordan en skilsmisse foregår i Danmark. Derudover assisterer specialkonsulenterne ofte disse kvinder omkring bekymringer vedrørende økonomi og forældremyndighed. Det kan være vanskeligt for en kvinde med migrantbaggrund at få indblik i dansk lovgivning og rettigheder. Det danske system opleves som uigennemskueligt, og de mange lovændringer inden for feltet er grunden til, at hele 111 kvinder (66 %) har efterspurgt juridisk rådgivning hos én af Danners specialkonsulenter. Den manglende viden om kvinders rettigheder i forhold til skilsmisse skaber bekymringer, som kommer til udtryk både hos den individuelle kvinde, men også under dialogmøder hvor kvinderne giver udtryk for, at de frygter, at en skilsmisse vil føre til, at kvinden mister sine børn ved, at hun må forlade landet.

²² Se Bilag 16: Kvinder, udsat for vold af deres ægte mand, fordelt på ønske om fremtidig relation til voldsudøveren

2. Jeg er familiesammenført og risikerer at miste min opholdstilladelse, hvis jeg bliver skilt fra min mand, som er voldelig. Hvordan beviser jeg volden i forhold til at søge om egen opholdstilladelse på baggrund af volden?

49 ud af 169 kvinder, som har modtaget individuel rådgivning, er familiesammenførte, hvilket har betydning for deres opholdsgrundlag²³. I forbindelse med skilsmisse har 40 af kvinderne (24 %) efterspurgt hjælp til deres opholdstilladelse, da frygten for konsekvenserne af en skilsmisse er en af grundene til, at de forbliver i volden. For de familiesammenførte kvinder afhænger deres opholdstilladelse i Danmark af deres ægteskab, hvor kvinden reelt risikerer at skulle forlade Danmark, hvis hun vælger at blive skilt. Kvinderne oplever også, at manden bruger det manglende selvstændige opholdsgrundlag som middel i den psykiske vold. Fx har fire mænd truet kvinden med deportation for at tvinge kvinden til at få foretaget en abort, hun ikke selv ønskede. Kvindens manglende selvstændige opholdsgrundlag skaber ubalance i ægteskabet, hvor kvinden bliver yderligere afhængig af mandens økonomi og viden om det danske system og rettigheder.

Dansk lovgivning beskytter voldsramte, familiesammenførte kvinder, men kun hvis kvinden kan dokumentere volden. Der lægges samtidig vægt på, om kvinden har udvist evne og vilje til at lade sig integrere i det danske samfund, hvilket kan være vanskeligt i lyset af kvindens udsathed. Specialkonsulenterne henviser typisk en voldsramt kvinde til en skadestue og/eller politiet umiddelbart efter en voldsepisode, så kvinden har bevis på volden. De fleste af kvinderne foretrækker skadestuen frem for politiet. Underretninger, børnehaverapporter, krisecenterrapporter, politirapporter, hospitals- og skadestuerapporter er de mest effektive dokumentationsformer, hvis en voldsudsat kvinde ønsker at dokumentere vold. Men mange kvinder med migrantbaggrund er ikke trygge ved at søge på krisecenter, uanset voldens omfang. I en del sager er det svært at indsamle tilstrækkelig dokumentation på volden til, at kvinden får et positivt svar på ansøgning om opholdstilladelse (Amnesty International, 2006). Ønsket om skilsmisse bliver derfor en vurderingssag for den enkelte kvinde om, hvorvidt livet i volden er værre end at søge hjælp og dermed tage en eventuel risiko for at blive sendt tilbage til hjemlandet.

3. Min partner siger, at hvis jeg går fra ham, så begår han selvmord eller skader sig selv eller mig. Hvad skal jeg gøre?

Flere migrantkvinder giver udtryk for, at de frygter, at volden eskaleres, hvis de forlader ægtefællen. Specialkonsulenterne møder migrantkvinder, som beretter, at ægtefællen truer med at begå selvmord eller skade hende yderligere, hvis hun forlader ham. Derudover er andelen af fraskilte kvinder, som vist i kapitel 1, den gruppe, som oftest indikerer, at de er voldsudsatte. I fire sager har manden kidnappet deres fælles børn efter en skilsmisse, og i seks sager har manden efterfølgende stalket kvinden over længere perioder. Således oplever nogle kvinder, at deres liv er forringet efter en skilsmisse. Derudover rapporterer specialkonsulenterne, at en del af de fraskilte kvinder, som er ude af volden, lider af PTSD og har svært ved at komme sig over volden. Som en kvinde med mellemøstlig baggrund forklarer om sit tidligere ægteskab med en voldelig mand i et uddybende interview:

²³ Se Bilag 17: Procentandel af kvinder, der er familiesammenført (kvinder der har modtaget rådgivning)

"Vold er, at kvinden mister sig selv. Mister alt muligt. Det gør mest ondt, når din mand slår dig og så kommer ind bagefter og sover med dig. Ligesom om der ikke skete noget. Man har sår her i hjertet. Ikke kun kroppen. Og også når han taler dårligt til dig. Det er fire år siden nu, men jeg kan stadig godt huske alle de ting, han sagde til mig. Og det er ikke rigtigt, men han sagde det bare, fordi han gerne ville såre mig. Og nogle gange sagde han 'jeg elsker dig'. Men hvis man elsker nogen, slår man ikke. Man behandler ikke en person sådan."

Den systematiske nedgørelse og fysiske vold nedbryder kvinderne i en sådan grad, at tanken om at forlade voldsudøveren bliver uoverskuelig.

Økonomisk vold

Specialkonsulenterne har registreret, at økonomisk vold forekommer blandt 35 % af kvinderne, der har modtaget individuel rådgivning.

Uddrag fra rapportering fra individuel rådgivning afholdt med mellemøstlig kvinde

Kvinden bliver i 2003 familiesammenført, da hun indgår ægteskab med en mand med dansk statsborgerskab. Kort efter, de er blevet gift, starter volden. Han skælder hende ud og han slår hende hyppigt, især på maven – hun fortæller også, at han har hældt kogende vand ud over hendes ben. Manden forlader hende ofte flere dage ad gangen uden penge, tilstrækkelig mad eller adgang til telefon/tv/internet. Familien i hjemlandet fortæller kvinden, at hun ikke må fortælle nogen, at hendes mand behandler hende dårligt, hun må bare få det bedste ud af situationen og finde en måde hun kan få ægteskabet til at fungere på. Efter ni år i vold fortæller kvinden en bekendt, at hun ingen penge har, og at hendes mand skælder hende meget ud, hvorefter hun får nummeret til Danners specialkonsulent. Lidt efter lidt afdækkes kvindens voldshistorie. Det viser sig, at hun skylder 40.000 kroner i kviklån. Lån hendes mand har taget på hendes vegne, hvilket efterfølgende gør det vanskeligt for hende at betale for egen bolig. Kvinden får nu viden om, at hun har et NemID og en bankkonto. Hun får sin konto spærret, således at manden ikke kan fortsætte med at hæve hendes penge. Danners konsulent hjælper derefter kvinden med at anmelde hendes mand til politiet, både for den økonomiske og fysiske vold.

I 15 % af rådgivningsforløbene efterspørger kvinden specifikt rådgivning vedrørende økonomisk vold. De tre hyppigste spørgsmål bliver forklaret yderligere i løbet af dette afsnit:

1. Min mand kontrollerer vores økonomi, og jeg må ikke få indblik i vores økonomi. Jeg skal spørge om penge, hvis jeg vil købe noget. Er det økonomisk vold?

Specialkonsulenterne rådgiver ofte kvinder, som ikke selv har råderet over egne penge og i nogle tilfælde er uvidende om, hvorvidt de selv har en indkomst, eller hvad et NemID er. Gennem isolation sørger nogle mænd for, at kvinderne ikke får basal økonomisk indsigt og råderet. Økonomisk vold inkluderer også, at manden afholder kvinden fra at få et job eller adgang til at se deres bankkonto. Det er et effektivt kontrolredskab i et parforhold²⁴. Til dialogmøderne får kvinderne at vide, at de skal danne sig et overblik over deres privatøkonomi. Det kommer bag på nogle af kvinderne, at de også selv har ret til at styre deres egen økonomi, og at det ikke er i orden, at manden tager vare på pengene i sådan en grad, at kvinden skal bede ham om penge. Efterfølgende har 20 kvinder ringet til konsulenterne for at få rådgivning i forhold til,

²⁴ Se Magt- og kontrolhjulet i begrebsafklaringsafsnittet

hvordan de selv kan få viden om adgang til styring af deres økonomi, samt hvilke økonomiske muligheder de har. En asiatisk kvinde fortæller, hvordan hun efterfølgende har taget hånd om sin økonomiske situation:

“Vi er som husmødre. Der er ikke ligestilling, fordi manden er overhoved, fordi han er den, som arbejder og har pengene. Det gør jeg ikke mere, jeg spørger aldrig min kæreste om penge. Jeg viste ham, at jeg selv kan betale, så jeg betaler halvdelen af regningerne, fordi det handler ikke om penge, men om at have ligestilling og respekt. Han kan ikke bare råbe af mig, for jeg har selv bidraget med noget. Så jeg vil anbefale andre kvinder at vise manden, at du er en selvstændig kvinde.”

Som citatet indikerer, fremhæver kvinden selvstændighed gennem økonomien som en forudsætning for ligestilling.

2. Jeg vil gerne skilles, men hvordan bliver min økonomi så?

Det spørgsmål forekommer ofte i forbindelse med kvindens ønske om skilsmisse. Som nævnt ovenover oplever nogle kvinder, at de ikke har viden om eller kontrol over deres økonomi. Specialkonsulenterne rapporterer, at mange af dem også har fået at vide af deres partner, at de ikke kan håndtere økonomien selv. Kvinderne giver derfor udtryk for deres bekymring i forhold til at styre deres økonomi egenhændigt, især hvis de har børn. Kvinderne efterspørger råd til, hvordan man styrer sin egen økonomi, hvordan man kontakter banken, og hvordan man benytter NemID. I ni tilfælde har specialkonsulenten enten fysisk deltaget i et møde med eller talt i telefon med kvindens bank for at sikre, at både kvinden og banken har forstået hinanden korrekt.

3. Min mand har taget lån i mit navn, så nu skylder jeg en masse penge, hvad skal jeg gøre?

I syv af rådgivningsforløbene har kvindens mand taget lån i hendes navn uden hendes kendskab til det.

Mange officielle dokumenter fra kommunen eller banken vedrørende indtægt og skat er på dansk eller engelsk, hvilket kan gøre kvinden afhængig af mandens oversættelse af dokumentet. Kvinden kan derfor ikke vide sig sikker på, om hun får den rigtige oversættelse. I to af sagerne fortsatte kvinden med at betale sin eksmand store dele af sin indkomst. Derudover har specialkonsulenterne også stået med fem sager, hvor manden har fortalt kvinden, at hun skylder ham penge, fordi hun er familiesammenført med ham, eller fordi han mister økonomisk støtte, hvis hun har eget arbejde og indtægt. En kvinde med mellemøstlig baggrund blev spurgt om, hvad hun vil anbefale andre migrantkvinder, så de kan undgå at ende i et økonomisk voldeligt forhold. Hendes svar var:

“Jeg siger: Gem dit NemID og bankkort!”

Specialkonsulenterne har ydet støtte til kvinderne med at få kontakt til en bank og i nogle tilfælde også en advokat for at forsøge at få pengene tilbage til kvinden.

Opsamling: Migrantkvinders udsathed er ofte usynlig for omverdenen

Dette kapitel belyser den udsathed, som en stor gruppe migrantkvinder i Danmark oplever. Mange af disse er usynlige for omverdenen, men volden har enorme konsekvenser for kvinden og eventuelle børn. Kvinden bliver handlingslammet, både fordi voldsudøveren kontrollerer og isolerer hende, og fordi hun i skam over sin situation isolerer sig fra omverdenen. Én gennemgående problematik, som optræder i stort set alle samfunds- og aldersgrupper, er skammen over at sige det højt, at man er udsat for vold.

Dette kapitel har beskrevet de hyppigst forekommende barrierer for, at en migrantkvinde kan forlade en voldelig partner, som Danner har registreret i sin rådgivning af kvinderne. Barriererne handler om manglende viden om rettigheder og det danske system samt frygten for, at hun eller hendes børn står i en værre situation, hvis hun forlader voldsudøveren, både i forhold til hendes netværk og hendes livsfundament. Endelig handler det om en reel skrøbelighed i forhold til den familiesammenførte migrantkvindes opholdsgrundlag og økonomiske situation, fordi begge dele ofte er bundet op på ægteskabet med den voldelige partner.

Udsatheden og barriererne øger de voldsramte migrantkvinders isolation og svækker kvindernes handlemuligheder i forhold til at slippe fri af volden. Det er derfor nødvendigt dels at forhindre, at kvinderne indgår i voldelige relationer, dels at yde en særlig indsats til de kvinder, som indgår i et voldeligt forhold. I kapitel tre vil det blive uddybet, hvordan Danner er lykkedes med at få kontakt til herboende voldsudsatte migrantkvinder og styrke deres handlekraft i forhold til at bryde med vold.

KAPITEL 3:

EN SPECIALISERET INDSATS FOR VOLDSUDSATTE MIGRANTKVINDER

Gennem en opsøgende indsats blandt herboende migrantkvinder i Danmark er Danner lykkedes med at nå voldsudsatte migrantkvinder, indhente viden om de barrierer, de møder i forhold til at bryde med vold, og støtte kvinderne i deres frigørelse af volden. Dette kapitel beskriver, hvordan Danners specialkonsulenter får adgang til målgruppen, og hvilken forskel indsatsen gør for den enkelte kvinde. Kapitlet inddrager kvantitativt data indsamlet i forbindelse med dialogmøder (615 spørgeskemaer) og individuelle rådgivningssamtaler med voldsudsatte migrantkvinder (169 afrapporteringsskemaer). Desuden har vi foretaget uddybende interviews med i alt 15 kvinder, der har deltaget i indsatsens aktiviteter det seneste år.

Hvordan når indsatsen ud til de voldsudsatte migrantkvinder?

Kvinder med migrantbaggrund slår sig ned i alle dele af landet. For at nå ud til flest mulige kvinder har Danners specialkonsulenter afholdt dialogmøder dér, hvor kvinderne bor. Dette forhold er altafgørende i forhold til målgruppens særlige problematik, nemlig isolation. Som beskrevet i kapitel to er det en udfordring for mange voldsudsatte migrantkvinder, at deres partner forsøger at kontrollere deres liv, herunder hvad de foretager sig, og hvem de omgås. For disse kvinder kan det være vanskeligt at forlade deres hjem i længere tid ad gangen. At dialogmøderne bliver afholdt i kvindernes lokalmiljø og tæt på deres bopæl er derfor med til at øge sandsynligheden for, at også disse kvinder, trods deres situation, kan deltage i et dialogmøde.

Siden 2015 har Danners specialkonsulenter afholdt i alt 127 dialogmøder i 35 forskellige byer. Majoriteten af dialogmøder har fundet sted i landets store byer: København (29 møder), Odense (20 møder), Aalborg (14 møder) og Aarhus (11 møder). Det er et udtryk for, at der i de store byer findes flere netværksgrupper og foreninger for kvinder med migrantbaggrund. Men som det fremgår af Danmarkskortet, har specialkonsulenterne også besøgt flere mindre byer. I nogle tilfælde har

Figur 8: Dialogmøder - Danmarkskort

specialkonsulenterne besøgt samme netværksgruppe op til flere gange, hvis der har været behov for at dykke yderligere ned i udvalgte emner²⁵.

Nogle byer er udvalgt på baggrund af antallet af migrantkvinder, der er bosat det pågældende sted. I andre tilfælde har specialkonsulenternes private og professionelle netværk været afgørende for, hvilke foreninger og netværksgrupper det har været muligt at etablere kontakt til.

Det kræver en grundig og vedvarende relationsopbyggende indsats at etablere aftaler om afholdelse af dialogmøderne. I indsatsens opstartsfasen blev specialkonsulenterne ofte mødt med skepsis og måtte afholde tillidsskabende formøder med kontaktpersonerne. I dag udbreder tidligere deltagere i dialogmøderne selv kendskabet til dialogmøderne til andre migranter, hvilket dermed er med til at øge efterspørgslen på specialkonsulenternes arbejde.

Dialogmøderne bliver afholdt på hverdage og i weekender og på alle tidspunkter af dagen/aftenen, afhængigt af kvindernes behov og mulighed for at mødes. I de fleste tilfælde har dialogmøderne fundet sted i foreningernes eller netværksgruppens egne lokaler. Dog er der også eksempler på, at forsamlingshuse, sognelokaler og lokale erhvervsdrivendes mødelokaler stilles til rådighed i forbindelse med afholdelsen af et dialogmøde. Deltagerantallet kan variere mellem fem og 150 deltagere. Specialkonsulenterne søger dog at sikre et deltagerantal på ca. 15 personer. Et fremmøde i denne størrelsesorden sikrer, at specialkonsulenterne kan skabe et tillidsfuldt rum, hvor kvinderne er trygge ved at dele deres tanker og erfaringer med hinanden.

Danner afholder dialogmøder i øjenhøjde

Dialogmødernes formål er at skabe et frirum, hvor migrantkvinderne kan tilegne sig ny viden og samtidig give plads til, at kvinderne kan dele deres erfaringer med de øvrige kvinder. Specialkonsulenterne understøtter, at kvindernes relationer indbyrdes bliver forstærket, også efter at dialogmødet er afsluttet. For at undersøge, hvorvidt dialogmøderne lykkes, bliver deltagernes tilfredshed anvendt som én indikator. Langt størstedelen af de kvinder, som har besvaret spørgeskemaet ved dialogmøderne, tilkendegiver at være *meget tilfredse* med dialogmøderne. Dette gælder for 82 % af deltagerne²⁶. Den høje tilfredshedstilkendegivelse indikerer, at det første kontaktskabende og oplysende møde om vold, ligestilling og rettigheder lykkes. Både i forhold til **formidling**, **emnevalg** og **specialkonsulenternes evne til at sætte sig i kvindernes sted**. En kvinde med asiatisk baggrund, der har deltaget på et af dialogmøderne, udtaler:

"Jeg kan virkelig godt lide hende [specialkonsulenten], fordi hun forstår, hvad au pair-kvinderne udsættes for. Jeg synes, hun er god til forklare emnerne, og hun er en god underviser."

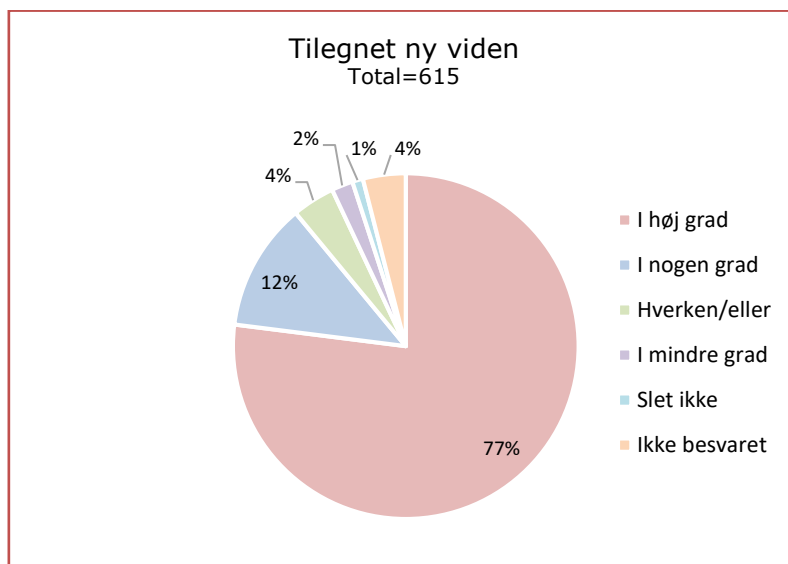
Den høje grad af tilfredshed med dialogmøderne skal også ses i sammenhæng med, at hele 77 % af migrantkvinderne vurderer, at de "i høj grad" har tilegnet sig ny viden gennem deltagelse på dialogmødet. Set i lyset af, at den manglende viden om vold,

²⁵ Se Bilag 18 for oversigt over hvilke byer, der er afholdt dialogmøder i samt antallet af dialogmøder i de respektive byer.

²⁶ Se Bilag 19: Tilfredshed med dialogmøderne

rettigheder og hjælpemuligheder netop er medvirkende til at fastholde kvinder i voldelige forhold, er det afgørende, at kvinderne får ny viden for at kunne bryde med vold. Nedenstående diagram illustrerer kvindernes vurdering af, hvorvidt specialkonsulenternes oplæg på dialogmødet har givet dem ny viden²⁷:

Cirkeldiagram 2: Tilegnelse af ny viden gennem deltagelse på dialogmøde

Selvom formålet med møderne hver gang er det samme – at bryde tabuet om vold, oplyse om rettigheder og hjælpemuligheder – er der ikke to dialogmøder, der er ikke ens. Til nogle møder deltager mænd og børn, ved andre møder kan der reelt etableres et fortroligt rum kun for kvinder. Specialkonsulenten tilpasser mødet til den virkelighed, hun står overfor.

Ved alle dialogmøder indleder specialkonsulenten dog med et oplæg bygget op omkring følgende tre temaer:

- Volden og dens konsekvenser
- Rettigheder i Danmark
- Hjælpemuligheder i Danmark

²⁷ Se Bilag 20: Tilegnet ny viden om vold, rettigheder og hjælpemuligheder i kraft af deltagelse på dialogmødet ud fra kvindernes vurdering (dialogmøder)

Hvert tema kan endvidere opdeles i emner som vist i Tabel 4:

Tabel 4: Specialkonsulenternes oplæg ved dialogmøderne – temaer og emner

Volden og dens konsekvenser	Rettigheder og lovgivning i Danmark	Hjælpemuligheder i Danmark
<ul style="list-style-type: none"> - De fem voldsformer - Voldsspiralen - Magt- og kontrolhjulet - Vold mod børn, opdragelsesvold - Tegn på om kvinden selv, eller en hun kender, er voldsudsat - Voldsforståelse i forhold til kulturforskelle - Børn som er vidne til vold - Vold i familien, og hvad man selv kan gøre for at hjælpe - Partnervoldstatistikker - PTSD og traumer som resultat af volden 	<ul style="list-style-type: none"> - Retten til at leve et liv uden vold - Ligestilling i Danmark - Seksuelle rettigheder og samtykke - Mulighed for skilsmisse og hvordan man søger om skilsmisse, hvis man er voldsudsat - Opholdsgrundlag i forhold til volden - Hvad man kan gøre, hvis man er familiesammenført og udsat for vold - Forældremyndighed - Rettigheder hvis man er au pair - LGBTQ-rettigheder 	<ul style="list-style-type: none"> - Danner - Krisecenter - Poli og rapportering af volden - Skadestue og hospital - Kommune og sagsbehandler - Ambulant rådgivning - Advokat - Økonomisk rådgivning - Øvrige lokalt forankrede hjælpeinstanser

Forebyggelse og hjælp til selvhjælp

Dialogmøderne giver ikke blot kontakt til de kvinder, der reelt er udsat for vold, men har også en forebyggende funktion i forhold til deltagerne som samlet gruppe. Kvinderne styrkes i at tage vare på sig selv, sætte grænser og kunne sige fra i svære situationer. Kvinderne bliver informeret om, hvad der kendetegner en begyndende voldelig relation. Tegnene er ofte subtile, men stigende kontrol og begyndende isolation kan være nogle af de første tegn. Kvinderne opfordres til at være opmærksomme på jalousi og mistro. Det kan eksempelvis være, at kæresten ringer gentagne gange, hver gang kvinden er ude på egen hånd og ikke svarer sin telefon. Kritik og kontrol er også et opmærksomhedspunkt. Eksempelvis kritik af påklædning og venner, kontrol af NemID eller telefon. Specialkonsulenterne gør desuden kvinderne opmærksomme på, at hvis en kvinde er blevet slået én gang, vil der være stor sandsynlighed for, at det sker igen. Kvinderne bliver opfordret til at dele deres erfaringer med hinanden og støtte hinanden, så tabu om vold bliver brudt i fællesskab, og den enkelte kvindes netværk bliver styrket, når hun går fra dialogmødet.

Nedenfor ses et eksempel på, hvordan specialkonsulenterne taler til et dialogmøde for unge au pairs om, hvordan man kan sætte grænser:

Love

LOVING YOURSELF FIRST, IS OKAY,

What do we mean?

It is more than okay to say, No.

No, to tasks given to you if it's too much.

No, to working more than you are supposed to work.

No, to sending your entire allowance back to the Philippines

No, to dating a man when your friends tell you he is a good catch but your gut feel says differently

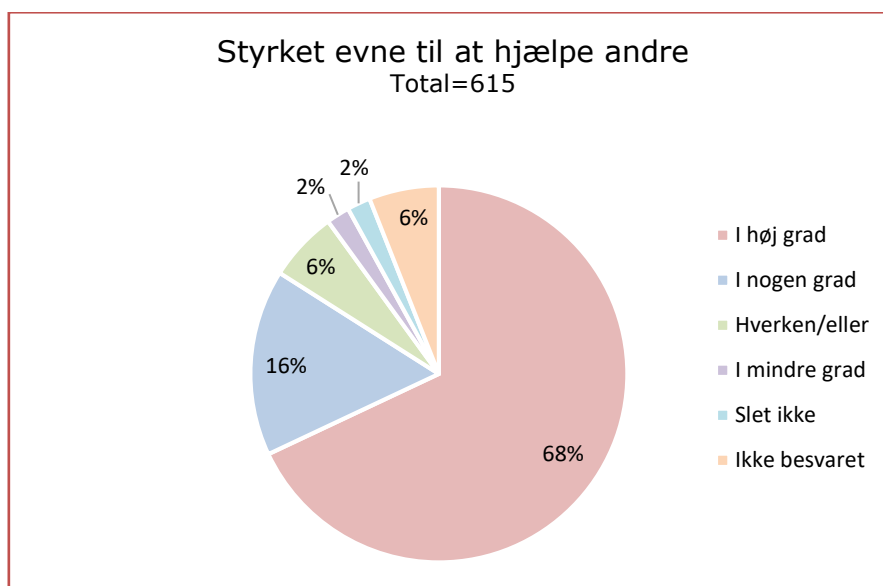

Fra Danners mangeårige arbejde med voldsudsatte kvinder ved vi, at det ikke er nok at informere og dele viden, når det kommer til at forebygge og bekæmpe vold i nære relationer. Det afgørende er, at kvinderne føler sig i stand til selv at handle på baggrund af den viden, der bliver formidlet til dem. Som beskrevet i kapitel to er kompleksiteten af kvindernes situation stor og barrierene mangfoldige. Derfor kræver det en solid indsats for den enkelte kvinde at bryde med vold.

For at vurdere om indsatsen har haft en virkning i forhold til voldsudsatte migrantkvinder, har vi derfor målt på, i hvilken grad kvinderne føler sig styrket i forhold til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold. Det er ud fra en målsætning om, at indsatsen når længere ud end til den enkelte kvinde. Spørgsmålet bygger på antagelsen, om at hvis man udtrykker, at man kan hjælpe andre, så kan man også hjælpe sig selv. Det er samtidig mindre sårbart end at skulle svare på egen situation.

Cirkeldiagram 3 viser, at langt størstedelen af de kvinder, der har deltaget i et dialogmøde, føler sig styrket i forhold til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold²⁸.

Cirkeldiagram 3: Evne til at hjælpe andre efter deltagelse i dialogmøde

En voldsudsat asiatisk kvinde på 32 år kom ud af volden med hjælp fra Danners sydøstasiatiske konsulent. Nu hjælper den asiatiske kvinde frivilligt andre au pairs og tager dem med til dialogmøder. Hun forklarer:

"Min bedste veninde ved, hvad jeg har været igennem tidligere, og lige nu står hun i samme situation. Jeg rådgiver hende selvfølgelig. Når de skændes, ringer hun altid til mig, og jeg kan høre, at hun er meget berørt. Jeg beder hende tage et billede af hendes blå mærker. Ikke fordi jeg vil se, hvor slemt det er, men for at have et bevis, hvis hun får brug for det senere. Jeg siger selvfølgelig 'forlad ham nu!', men jeg råder hende til at elske sig selv. Jeg har selv været i den situation før, og (specialkonsulenten) hjalp mig."

Ovenstående citat bekræfter, at det lykkes tidligere voldsudsatte kvinder at gå styrket fra et forhold og få ressourcerne til også at støtte andre kvinder i en lignende situation. Både i forhold til at tage de nødvendige foranstaltninger (sikre billeddokumentation) og yde omsorg.

Store spørgsmål og dilemmaer kommer op i dialogen

Når specialkonsulenten afslutter sit oplæg, åbner hun op for direkte dialog med og mellem kvinderne. Som belyst i kapitel to står migrantkvinder i en særlig kompleks situation i forhold til vold. Manglende viden om muligheder og rettigheder stækker

²⁸ Se Bilag 21: I hvilken grad føler du dig bedre rustet til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold, efter dagens dialogmøde? Besvarelse af spørgsmål ud fra kvindens egen vurdering.

kvindens handlekraft. Kvinderne inviteres til at dele deres personlige erfaringer og dykke dybere ned i problemstillinger med særlig relevans for deltagerne som samlet gruppe. Specialkonsulenterne anvender erfaringsbaserede læringsmetoder til at bringe deltagernes egne erfaringer på banen. Som supplement til vidensoverførsel bliver fundamentet for fælles vidensgenerering dermed sikret.²⁹

Nedenstående oversigt viser, hvilke spørgsmål migrantkvinderne hyppigst stiller under dialogmøderne. Spørgsmålene afspejler kvindernes ønske om at tilegne sig viden om deres muligheder, så de bliver i stand til at handle på og ændre egen situation.

Tabel 5: De hyppigst forekommende spørgsmål ved dialogmøder

- Min veninde er udsat for vold af sin mand/kæreste, hvordan kan jeg hjælpe hende?
- Hvordan kan man søge hjælp fra kommunen?
- Jeg har ikke selv adgang til min konto og mine penge, derfor er jeg nødt til at bede min mand om lomme penge. Er det økonomisk vold?
- Min mand bestemmer, hvem jeg må se, og hvordan jeg skal opføre mig. Er det psykisk vold?
- Er det seksuel vold, når min mand har sex med mig uden, at jeg har lyst, og må jeg godt sige nej til sex, hvis min mand gerne vil?
- Hvordan skal jeg disciplinere mine børn, hvis jeg ikke må slå dem?
- Kan au pair-kvinder få hjælp, hvis de er udsat for vold af deres værtsfamilie?
- Jeg vil gerne ligestilles med min mand, gå i skole, have et job og mine egne penge, men hvordan får jeg min mand til at forstå det?

Som et eksempel på, at specialkonsulenternes rådgivning og oplæg om vold, rettigheder og hjælpemuligheder giver kvinderne øget vilje og styrke til at ændre egen situation, udtaler en mellemøstlig kvinde følgende:

"Hun [Danners specialkonsulent] har givet mig selvtillid. Nu tager jeg selv mine egne beslutninger. Jeg er her. Jeg kan tage ansvar, selvom jeg er alenemor, og selvom jeg ingen familie har."

Det er afgørende, at kvinderne kender muligheder for hjælp, men også konsekvenser og risici ved de handlinger, de foretager, så de træffer valg på et oplyst grundlag.

Specialkonsulenterne bygger bro til relevante hjælpeinstanser

Når voldsudsatte migrantkvinder på egen hånd ønsker at søge yderligere hjælp, understøtter Danners specialkonsulenter det ved at give den enkelte kvinde konkret viden om, hvilke myndigheder og hjælpeinstanser hun kan kontakte, og i hvilken rækkefølge. Det hænder, at specialkonsulenterne tilbyder at kontakte relevante hjælpeinstanser på vegne af kvinden. Det er især i særligt komplicerede tilfælde, eller hvor manglende sprogkundskaber gør det svært for den voldsudsatte kvinde på egen hånd at

²⁹ Hvis forsamlingen er for stor til at have en tillidsfuld dialog, inviteres de kvindelige deltagere til at kontakte specialkonsulenten for individuel rådgivning

kontakte myndigheder og hjælpeinstanser. En asiatisk kvinde beskriver specialkonsulenten således:

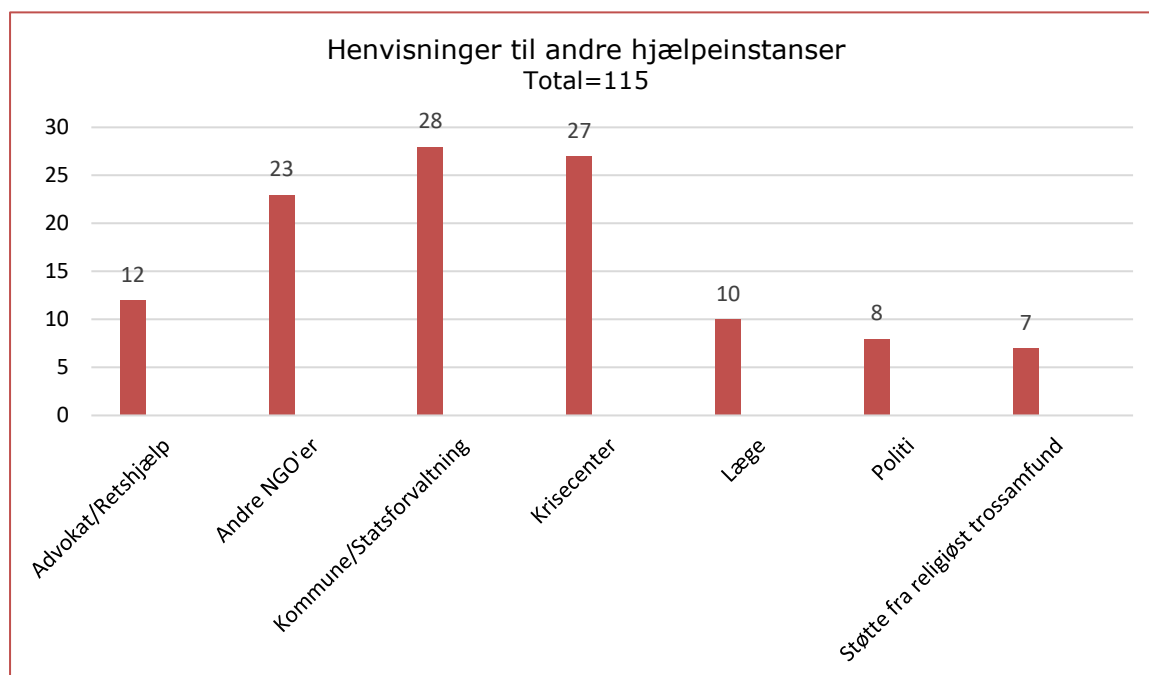
"I min situation, der er hun som min helt, for hun gjorde et fantastisk job. En person som mig, der ikke har nogen i Danmark, men hun løfter mig op, og jeg er så stolt af hende, for hun er sådan en klog og sød kvinde. Hun er min inspiration, hun bar mig, da jeg var ved at drukne, og jeg ikke havde et sted."

Da nogle af kvinderne har mistillid til de offentlige myndigheder og frygter, at ingen vil tro dem, er specialkonsulenternes rolle desuden at berolige kvinden ved at informere om, hvordan hendes sag vil blive behandlet. Konsulenten assisterer også kvinder til møder med socialrådgivere eller med at oversætte den information, hun får til møder med kommunen. Også i sager, hvor kommunen allerede har kontakt til begge ægtefæller, som det her bliver illustreret i en afrapportering med en asiatisk kvinde gift med en dansk mand:

"Kommunen kender deres (volds)sag, men kvinden føler, at hendes mand er så karismatisk og manipulerende, at selv socialrådgiveren tror mere på manden end på hende, hvilket resulterer i, at hun slet ikke stoler på hjælp fra kommunen. (Afrapportering fra Danners specialkonsulent).

Blandt de 169 kvinder, der har modtaget individuel rådgivning fra Danners specialkonsulenter, er i alt 99 kvinder blevet henvist til relevante myndigheder og hjælpeinstanser. Alt efter kvindens særlige problematik kan kvinden være henvist til mere end én relevant hjælpeinstans. Af nedenstående søjlediagram fremgår det, at specialkonsulenterne 115 gange har foretaget en henvisning til en myndighed eller en hjælpeinstans.

Søjlediagram 3: Henvisning til andre hjælpeinstanser (for kvinder der har modtaget individuel rådgivning).

Under individuelle rådgivningssamtaler har specialkonsulenterne blandt andet henvist til krisecenter, læge eller politi. Det afspejler, at nogle kvinder befinder sig i akutte og potentielt livstruende situationer, hvor de opsøger hjælp hos Danners specialkonsulenter

til at finde en krisecenterplads, få assistance til at opsøge politiet eller til at søge information om, hvad de skal fortælle deres læge. I andre tilfælde, hvor eksempelvis et krisecenterophold ikke vil være det rette tilbud, henviser konsulenterne til kommunale myndigheder eller til en advokat eller retshjælp.

“Hvis hun kan, så kan jeg også”

Specialkonsulenterne benytter aktivt deres egen baggrund som migrantkvinder i Danmark i deres kommunikation med kvinderne. De referer til deres egne livserfaringer som nyankomne til landet, nødvendigheden af at sikre sit eget økonomiske fundament, vigtigheden af at skabe sig et netværk, og at kvinderne støtter hinanden. Citatet fra en mellemøstlig kvinde illustrerer hvordan:

“Jeg er meget stolt af hende efter at have mødt hende (Danners specialkonsulent). Jeg er blevet meget stærkere, og jeg vil rigtig gerne i fremtiden arbejde med at hjælpe de kvinder, som kommer her til Danmark. Det er godt at kunne hjælpe nye, som kommer til Danmark, ved at oplyse dem om kvinderettigheder i det nye land, de er kommet til.”

Specialkonsulentens status som både migrantkvinde og rollemodel bliver vægtet højere end at specialkonsulenten taler målgruppens modersmål. Det ses fx i den sydøstasiatiske konsulents arbejde med au pair-kvinder fra Sydamerika. Her afholdes møderne på engelsk. Det er specialkonsulentens og målgruppens fælles baggrund som au pair i Danmark, som styrker oplevelsen af sammenhold og dermed danner fundamentet for, at der kan etableres en gensidig tillid. Spejling har i sig selv en positiv effekt: “Hvis hun kan, så kan jeg også”.

Dog kan den fælles baggrund og funktion som rollemodel også være problematisk for specialkonsulenterne, da det vanskeliggør adskillelsen af det private og professionelle liv. For at imødegå denne problematik og minimere risikoen for overbelastning, bliver konsulenternes faglighed vægtet højt. Specialkonsulenterne får viden og redskaber til at passe på sig selv, og det sikrer, at konsulenten rustes til ikke at lade sig styre for meget af egne erfaringer under de individuelle rådgivninger, men først og fremmest tilgodeser den voldsudsatte kvindes ønsker og behov. Specialkonsulenterne er tilknyttet Danner, som sikrer supervision og faglig sparring, hvor specialkonsulenterne kan dele ansvaret for den enkelte migrantkvindes liv med fagfæller. De foranstaltninger er nødvendige i forhold til at støtte den enkelte specialkonsulent med at fortsætte sit arbejde over tid uden at risikere en følelsesmæssig overbelastning.

Opsamling – indsats kræver landsdækkende, opsøgende arbejde

En indsats, der når ud til voldsudsatte migrantkvinder, kræver landsdækkende og vedvarende opsøgende arbejde, tid og etablering af tillidsfulde relationer. Først til netværk og *gatekeepers* til migrantmiljøer, derefter til migrantkvinderne selv. Som vist i dette kapitel er det afgørende, at kvinderne bliver opsøgt dér, hvor de er, eksempelvis i kirker og trossamfund, i formelle og uformelle netværk og i klubber. Desuden er det vigtigt, at dialogmøder og rådgivning i videst muligt omfang afholdes på kvindernes modersmål. Tillid er afgørende for, at den opsøgende indsats og rådgivning lykkes. Specialkonsulenternes personlige migrantbaggrund har derfor stor betydning, fordi der hurtigt opstår en fælles forståelse af de særlige faktorer, der kendetegner

migrantkvinders udsathed, ligesom det har betydning, at de opsøgte kvinder kan spejle sig i positive rollemodeller.

Kvinderne efterspørger viden, om hvordan de kan navigere i det danske system. De ønsker altså konkret viden om, hvad myndighederne kan - og ikke kan - hjælpe med i tilfælde af vold. For at blive i stand til at handle selv kan det være nødvendigt at have en at følges med i et stykke tid. Nogle gange er der endda behov for, at konsulenten "tager helt over", indtil kvinden selv finder styrken, herunder til at tage kontakt til myndigheder, finde egen bolig og sikre et selvstændigt økonomisk fundament. Voldsfagligheden og supervisionen er derfor afgørende for, at specialkonsulenten kan yde korrekt rådgivning tilpasset den enkelte kvindes særlige problemstilling samtidig med, at det sikres, at specialkonsulenten passer på sig selv og ikke brænder ud.

KONKLUSION: NY VIDEN OM SÆRLIG SÅRBAR GRUPPE

Partnervold har store samfundsmæssige konsekvenser, som går langt ud over den enkelte familie. Det spreder sig som ringe i vandet og har negative konsekvenser for kvindens arbejdssituation, hendes kontakt til myndighederne og hendes sociale relationer. Desuden har volden vidtrækkende konsekvenser for børnenes trivsel og skolegang. Denne rapport har fremlagt ny viden om en gruppe kvinder, som ikke selv kommer til orde, da frygt og isolation forhindrer kvinderne i at stå frem.

Danners specialkonsulenters mangeårige erfaringer i det personlige møde med de voldsudsatte migrantkvinder, dataindsamling samt uddybende interviews, hvor kvinderne taler ud under forudsætning af fuld anonymitet, bidrager til at kaste lys på en problematik, som vi fortsat mangler viden om i Danmark. Rapporten påpeger nogle særlige faktorer, som gør sig gældende for herboende migrantkvinders udsathed for vold, samt barrierer i forhold til at bryde med vold.

Herboende voldsudsatte migrantkvinder er særligt sårbare. Det viser den høje andel af kvinder med anden nationalitet end dansk, som søger beskyttelse og hjælp på landets krisecentre. En høj andel af de migrantkvinder, Danner har haft kontakt med, indikerer, at de selv er udsat for vold eller kender en, som er udsat for vold i familien. 72 % af de kvinder, som modtager rådgivning, er udsat for mere end én af de fem voldsformer, hvor den psykiske voldsform, som også er den mest ødelæggende, er den hyppigst forekommende. Kvinderne har forladt familie og venner i hjemlandet og dermed det netværk af tætte, personlige relationer, der har indblik i kvindens trivsel og som kan hjælpe hende med at erkende det, hvis hun indgår i en usund relation, og hvis hun udsættes for vold.

Migrantkvinder har flere barrierer for at bryde med vold. Det farligste tidspunkt for en voldsudsat kvinde – uanset nationalitet – er det øjeblik, hun beslutter sig for at forlade voldsudøveren, fordi hans magt og kontrol over hende udfordres. Samme billede viser sig blandt de migrantkvinder, som Danner har kontakt med. De frygter, at volden bliver forværret, hvis de flygter, særligt hvis de ikke har et netværk eller kender muligheden for at få beskyttelse på et krisecenter. For den ægtefællesammenførte kvinde er frygten for, at hun og hendes eventuelle børn står i en værre situation, både juridisk, økonomisk og socialt, hvis hun forlader voldsudøveren, altoverskyggende. Hun må foretage en kalkule af, hvorvidt hun er bedre stillet hos voldsudøveren end som fraskilt. Samlet set står voldsudsatte migrantkvinder i en så kompleks situation, at det er vanskeligt for kvinderne at se en vej ud af volden. Denne rådvildhed og handlingslammelse giver voldsudøveren et solidt fundament til at bevare og sågar styrke sin kontrol over kvinden.

Kobling af ligestillings- og migrationsproblematik. Kvindernes migrantbaggrund er en medvirkende årsag til, at de kvinder, som Danner har opsøgt, dels lever i vold, dels

har sværere ved at bryde med vold. De voldsudsatte kvinder indgår i relationer med voldsudøvere, hvor ligestilling og ligeværd forskydes, uanset om manden har dansk eller anden etnisk baggrund. Det er gennemgående, at kvinderne mangler viden om, hvorledes man navigerer i det danske samfund, ligesom de mangler et netværk. Kvinderne kan desuden mangle erfaring med offentlige myndigheders kompetencer og beføjelser, ligesom de kan nære mistillid til offentlige myndigheder på grund af erfaringer fra deres hjemlande. Kvinder tager derfor ikke selv kontakt til lægen, børnenes institutioner eller andre offentlige aktører, som en kvinde opvokset i Danmark vil have større tillid og bedre kontakt til. Dermed forstærker det voldudøverens mulighed for at tage kontrollen over alle aspekter af en kvindes liv. Patriarkalske normer i den private sfære bliver dermed forstærket med manden som familiens overhoved og den, som tager styring over økonomi og kontakt med myndighederne, hvilket betyder, at kvindens handlerum i både den private og offentlige sfære bliver begrænset.

DANNERS ANBEFALINGER:

Migrationsperspektiv bidrager til at forstå barriererne for den enkelte voldsudsatte kvinde

Som det fremgår af denne rapport, skal vi blandt andet forstå kvindernes udsathed som en konsekvens af migration. Dette perspektiv sikrer, at vi når ud til en langt større gruppe af kvinder, som er i risiko for at leve i vold, end hvis vi er fastlåst i en forståelse af, at problemstillingen udelukkende er kulturelt eller etnisk betinget. Vold mod kvinder foregår på tværs af alder, nationalitet, etnicitet og social status. Migrationsperspektivet bidrager til at forstå, hvilke særlige barrierer der må nedbrydes for, at den enkelte kvinde kan leve et liv fri for vold. Disse barrierer inkluderer risikoen for social isolation, ændrede kønsroller i den private sfære og kvindens manglende erfaring med at navigere i det danske system.

Opsøgende og fleksibel indsats sikrer, at vi når migrantkvinderne dér, hvor de er

En indsats målrettet migrantkvinder bør være opsøgende, dække hele landet og alle sociale samfundslag. Migrantkvinder migrerer af flere forskellige årsager og indgår i relation med voldsudøvere fra alle sociale lag. Samtidig er der stor risiko for, at kvindernes færden kontrolleres af voldsudøveren. Kvinderne skal opsøges dér, hvor de er, i mere eller mindre offentlige rum og fora. Det er derfor afgørende, at rådgivere er mobile og fleksible i forhold til tid og kan opsøge kvinderne tæt på deres bopæl. Tid er en afgørende faktor, både i forhold til, at rådgiveren kan yde rådgivning på et tidspunkt, hvor kvinden har mulighed for at tale, og i forhold til, at rådgivningen kan strække sig over tid og dermed sikre, at kvinden opbygger handlekraft til at agere på sin situation.

Information om vold og ligestilling skal efterfølges af individuel rådgivning

Handling forudsætter viden, men information til voldsudsatte migrantkvinder bør altid følges op af tilbud om individuel, voldsfaglig rådgivning. Komplexiteten af migrantkvindernes situation er så stor, at det kan være svært på egen hånd at finde den bedste og mest sikre vej ud af volden. Ligeledes er der risiko for, at volden forværres, hvis kvinden på baggrund af ny viden om vold, ligestilling og rettigheder udfordrer voldsudøverens magt og kontrol over hende. Af denne grund er det særligt vigtigt, at kvinden, når hun siger fra over for voldsudøveren, har løbende kontakt til specialkonsulenten. Den individuelle rådgivning bør derfor ikke afgrænses til en enkelt samtale, da det tager tid at afdække voldshistorien, støtte kvinden og anvise hjælpemulighederne.

Rådgiverens migrantbaggrund koblet med voldsfaglighed skaber resultater

I mødet med voldsudsatte migrantkvinder er rådgiverens egen migrantbaggrund af stor betydning. Den fælles baggrund og muligheden for at tale sit modersmål har indflydelse på, at der let kan skabes et tillidsfuldt rum under vanskelige omstændigheder. Samtidig er det afgørende, at rådgiveren har en solid faglighed, som sikrer, at rådgiverens egen personlige baggrund ikke bliver styrende for rådgivningen. Den solide faglighed bør

funderes på indsigt i udlændingelovgivning, da denne er vanskelig at få overblik over, ikke kun for migranter, men også for fagpersoner. Når først den voldsudsatte kvinde beslutter sig for at åbne op og fortælle sin historie, er det vigtigt, at hun bliver imødekommet og bekræftet i, at det, hun har oplevet, er vold. Rådgiveren bør derfor tillige have solid voldsfaglighed, som bygger på viden om voldens udtryk og konsekvenser. Rådgiveren bør slutteligt have solid indsigt i individets rettigheder og hjælpemuligheder og støtte kvinden i at opbygge tillid til det danske samfund, således at der også kan bygges bro til relevante hjælpeinstanser.

Indsats forankret i civilsamfundet sikrer kontakt til kvinder, som går under myndighedernes radar

Opsøgende og rådgivende arbejde blandt voldsudsatte migrantkvinder bør være forankret i civilsamfundet. Internaliseret frygt og systemangst er en barriere for, at den voldsudsatte kvinde tager kontakt til offentlige myndigheder. Tillid er en afgørende præmis for, at der kan skabes indledningsvis kontakt med målgruppen, og at der kan sikres ligeværdig dialog med den voldsudsatte migrantkvinde. De rådgivende specialkonsulenter yder ikke kun akuthjælp, men har også som opgave at sikre, at den voldsudsatte kvinde får styrket tillid til myndighederne, samt føler sig tryk ved at rette henvendelse til politi, kommune og læge på egen hånd.

Brobygning og samarbejde med myndighederne mindsker risiko for tilbagefald

Den opsøgende indsats kan ikke stå alene. Den skal gå hånd i hånd med et tæt samarbejde med kommuner. Frontpersonale bør opkvalificeres i at kunne genkende den voldsudsatte migrantkvindes udsathed og kompleksiteten af hendes situation. Dette sikrer, at når den rådgivende specialkonsulent støtter kvinden i at søge hjælp hos myndighederne, mindskes risikoen for, at kvinden vender tilbage til voldsudøveren. Der bør derfor udarbejdes procedurer for voldsudsatte migrantkvinder og børn, ligesom der er procedurer for andre udsatte grupper.

Målrettet indsats bidrager til at alle kvinder i Danmark lever et liv fri for vold

Danner har gennem seks år opbygget en specialiseret indsats målrettet herboende migrantkvinder. Indsatsen har både et voldsforebyggende og et rehabiliterende formål. Indsatsen har givet viden om en yderst sårbar gruppe kvinder, som er kommet til orde gennem dialogmåder, rådgivende samtaler og interviews. Det er vores håb, at kvindernes erfaringer bidrager til, at implementering af Istanbulkonventionen fortsat styrkes i Danmark, således at alle kvinder reelt og uanset baggrund og opholdsgrundlag kan leve et liv fri for vold. Det er også vores ønske, at kommende nationale ligestillingshandleplaner lader sig inspirere af Europarådets ligestillingsstrategi 2018-2023. Danners indsats målrettet voldsudsatte migrantkvinder viser, at strategiens særlige fokus på at bekæmpe vold mod kvinder samt på at beskytte migrantkvinder er yderst aktuell i Danmark. En indsats Danner fortsat gerne vil bidrage til, så alle kvinder i Danmark kan leve et liv fri for vold.

LITTERATURLISTE

Allagia, R., C. Regehr & G. Rishchynski (2009): "Intimate partner violence and immigration laws in Canada: How far have we come?". *International Journal of Law and Psychiatry*, (32) 6, s. 335-341.

Amnesty International (2006): *Valget mellem vold og udvisning – dilemmaet for voldsramte familiesammenførte kvinder i Danmark*. København.

Council of Europe (2011): *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*:
<https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e>

Council of Europe (2018): *Council of Europe Gender Equality Strategy 2018-2023*. Strasbourg.

Danmarks Statistik – Statistikbanken (2018): Tabellen 'Indvandring (år) efter kommune, køn, alder, indvandringsland og statsborgerskab: statistikbanken.dk/VAN1AAR.

Danner (2013): *Sådan arbejder vi – Metoder og praksis i Danners rådgivning og krisecenter*:
https://danner.dk/sites/default/files/danner/Dokumenter/Metodebog_2.oplag_WEB.pdf

Danner & Røde Kors (2018): *Viden om psykisk vold – Den usynlige vold*. Kompendie udgivet i forbindelse med konferencen 'Den usynlige vold' d. 16. marts 2018.

Danneskiold-Samsøe, S., Y. Mørck & B. W. Sørensen (2011): *'Familien betyder alt' – Vold mod kvinder i etniske minoritetsfamilier*. Litauen: Frydenlund.

FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2014): *Vold mod kvinder: en EU-undersøgelse – Oversigt over resultater*. Luxembourg: Den Europæiske Unions Publikationskontor

FRA – European Union Agency for Fundamental Rights (2016): "Thematic focus: Gender-based violence": <http://fra.europa.eu/en/theme/asylum-migration-borders/overviews/focus-gender-based-violence>

IOM, International Organization for Migration – The UN Migration Agency (2018):
<https://www.iom.int/who-is-a-migrant>

Johnson, M. P. (2008): *Typology of Domestic Violence: intimate Terrorism, Violent Resistance, and Situational Couple Violence*. Libanon: Northeastern University Press.

Lundgren, E. (2004): *Våldets Normaliseringsprocess och andra voldsförståelser*. Linköping: ROKS – Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige.

Maymon, P. L. (2017): "The Feminization of Migration: Why are Women Moving More?". *Cornell Policy Review*: <http://www.cornellpolicyreview.com/the-feminization-of-migration-why-are-women-moving-more/>

Stark, E. (2007): *Coercive Control – How Men Entrap Women in Personal Life*. New York: Oxford University Press

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet (2010): *Voldens pris – Samfundsmæssige omkostninger ved vold mod kvinder*. København.

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet (2012): *Vold i nære relationer – Omfang, karakter, udvikling og indsats i Danmark*. København.

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet (2018): *Vold og seksuelle krænkelser – En afdækning af omfang og udvikling af fysisk vold og seksuelle overgreb og omfang af seksuelle krænkelser samt en analyse af erfaringer med digitale seksuelle krænkelser*. København.

Socialstyrelsen (2018): *Årsstatistik 2017 – Kvinder og børn på krisecenter*. Odense.

VIVE – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd (2018): *Psykisk partnervold – En kvantitativ kortlægning*. København.

WHO – World Health Organization (2010): *Preventing intimate partner and sexual violence against women – Taking action and generating evidence*. Belgien.

WHO – World Health Organization (2018): "Violence Prevention Alliance – The ecological framework": <http://www.who.int/violenceprevention/approach/ecology/en/>

BILAGSOVERSIGT

[Bilag kan hentes på www.danner.dk/rapport-migration-2018-bilag](http://www.danner.dk/rapport-migration-2018-bilag)

Bilag 1: Afrapporteringsark fra dialogmøder. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

Bilag 2: Spørgeskema fra dialogmøder. Udfyldes af deltagerne.

Bilag 3: Kendskab til anden person, som er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder).

Bilag 4: Procentandel af kvinder, der er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder).

Bilag 5: Alder og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 6: Civilstand (dialogmøder).

Bilag 7: Civilstand og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 8: Uddannelsesniveau og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 9: Afrapporteringsark fra individuelle rådgivningsforløb. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

Bilag 10: Civilstand (rådgivning).

Bilag 11: Nationalitet på kvinderne (rådgivning).

Bilag 12: Voldsudsatte kvinder fordelt på antallet af voldsformer, de er udsat for (rådgivning).

Bilag 13: Procentandel af kvinderne, der er udsat for hver af de fem voldsformer (rådgivning).

Bilag 14: Voldsudøvere fordelt på etnicitet og statsborgerskab (for kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 15: Procentandel af kvinder, der har børn (kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 16: Kvinder udsat for vold af deres ægtemænd, fordelt på ønske om fremtidig relation til voldsudøveren (rådgivning).

Bilag 17: Procentandel af kvinder, der er familiesammenført (kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 18: Afholdte dialogmøder (by og antal).

Bilag 19: Tilfredshed med dialogmødet.

Bilag 20: Tilegnelse af ny viden om vold, rettigheder og hjælpemuligheder i kraft af deltagelse på dialogmødet ud fra kvindernes vurdering.

Bilag 21: I hvilken grad føler du dig bedre rustet til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold, efter dagens dialogmøde? Besvarelse af spørgsmål ud fra kvindens egen vurdering.

BILAG TIL RAPPORTEN

VOLD MOD MIGRANTKVINDER I DANMARK

*Erfaringer og data fra Danners opsøgende
arbejde blandt en særligt isoleret gruppe:
2012 til 2018*

BILAGSOVERSIGT

Bilag 1: Afrapporteringsark fra dialogmøder. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

Bilag 2: Spørgeskema fra dialogmøder. Udfyldes af deltagerne.

Bilag 3: Kendskab til anden person, som er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder).

Bilag 4: Procentandel af kvinder, der er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder).

Bilag 5: Alder og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 6: Civilstand (dialogmøder).

Bilag 7: Civilstand og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 8: Uddannelsesniveau og voldsudsathed (dialogmøder).

Bilag 9: Afrapporteringsark fra individuelle rådgivningsforløb. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

Bilag 10: Civilstand (rådgivning).

Bilag 11: Nationalitet på kvinderne (rådgivning).

Bilag 12: Voldsudsatte kvinder fordelt på antallet af voldsformer, de er udsat for (rådgivning).

Bilag 13: Procentandel af kvinderne, der er udsat for hver af de fem voldsformer (rådgivning).

Bilag 14: Voldsudøverne fordelt på etnicitet og statsborgerskab (for kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 15: Procentandel af kvinder, der har børn (kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 16: Kvinder udsat for vold af deres ægtemænd, fordelt på ønske om fremtidig relation til voldsudøveren (rådgivning).

Bilag 17: Procentandel af kvinder, der er familiesammenført (kvinder der har modtaget rådgivning).

Bilag 18: Afholdte dialogmøder (by og antal).

Bilag 19: Tilfredshed med dialogmødet.

Bilag 20: Tilegnelse af ny viden om vold, rettigheder og hjælpemuligheder i kraft af deltagelse på dialogmødet ud fra kvindernes vurdering.

Bilag 21: I hvilken grad føler du dig bedre rustet til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold, efter dagens dialogmøde? Besvarelse af spørgsmål ud fra kvindens egen vurdering.

Bilag 1: Afrapporteringsark fra dialogmøder. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

AFRAPPORTERING DIALOGMØDER

Afholdte dialogmøder

KONSULENT (DIT NAVN):

FORENING/GRUPPE:

BY:

KONTAKTPERSON I FORENINGEN:

EMAIL:

TELEFON:

DATO FOR MØDET:

ANTAL DELTAGERE:

ANTAL EVALUERINGSSKEMAER UDFYLDT:

ANTAL PERSONLIGE SAGER/SAMTALER:

ETNISKE GRUPPER/NATIONALITETER TIL STEDE:

Husk: En personlig sag/samtale er, når en deltager i en tomandssamtale omtaler en konkret sag. Fx: *Min kusine har problemer, hvor skal hun gå hen?* Eller: *Jeg har prøvet, at min veninde kontaktede politiet, og så...*

TEMAER OG SPØRGSMÅL BERØRT PÅ DAGEN SOM HELHED

TEMAER OG SPØRGSMÅL BERØRT I DE PERSONLIGE SAMTALER

STØRSTE STYRKER OG UDFORDRINGER

Styrker:

- 1.
- 2.
- 3.

Udfordringer:

- 1.
- 2.
- 3.

ANDRE OBSERVATIONER PÅ DAGEN

Bilag 2: Spørgeskema fra dialogmøder. Udfyldes af deltagerne.

STI - EVALUERINGSKEMA

DEL 1: FAKTA

1. Køn

Kvinde
Mand

2. Har du børn under 18 år?

Ja
Nej

3. Civilstand i dag

Ikke i forhold
I et forhold
Samboende
Gift
Skilt
Enke

4. Alder

Under 18 år
18-24 år
25-31 år
32-38 år
39-45 år
46-52 år
53-59 år
60 år eller over

5. Uddannelsesniveau

Ingen skolegang
1-6 år – grundskole
7-10 år – grundskole
11-13 år - gymnasial uddannelse (gymnasium, HH, HTX, HF)
11-13 år - erhvervsfaglig uddannelse (fx frisør, håndværker, SOSU)
12-15 år – kort videregående (fx finansøkonom, tandplejer, installatør)
14-16 år – bachelorgrad (fx universitet, lærer, politi, sygeplejerske)
17-19 år – kandidatgrad
Over 19 år – forskeruddannelse

6. Arbejdsmarkedstilknytning i dag

Ledig (fx modtager af sociale ydelser, langvarigt sygemeldt)
I arbejde (fx selvstændig, hjælpende ægtefælle, flexjob, barsel, au pair)
Uden for arbejdsmarkedet (fx pensionist, under uddannelse, hjemmegående)
Tidligere au pair, nu: _____

7. Er du ægtefællesammenført i dag?

Ja
Nej
Ved ikke

8. Hvor er du født?

Danmark
 Andet land, hvilket: _____

DEL 2: DAGENS MØDE

9. I hvilken grad har du fået ny viden om vold i hjemmet efter mødet i dag?

10. I hvilken grad – efter mødet i dag – kan du bedre hjælpe fx en veninde, som er udsat for en eller flere af de fem voldsformer?

11. I hvilken grad er du tilfreds med indholdet af mødet i dag?

DEL 3: VOLD

12. Er en, du kender, udsat for en eller flere af de fem voldsformer i sit hjem?

Ja
Nej
Ved ikke

13. Er du udsat for en eller flere af de fem voldsformer i dit hjem?

Ja
Nej
Ved ikke

Bilag 3: Kendskab til anden person, som er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder)

	Antal	Procent
Kender en som er udsat for vold	228	37 %
Kender ikke en som er udsat for	319	52 %
Ved ikke om de kender en som er udsat for vold	51	8 %
Ikke besvaret	17	3 %
Total	615	100 %

Bilag 4: Procentandel af kvinder, der er udsat for vold i hjemmet (dialogmøder)

	Antal	Procent
Kvinden er udsat for vold i hjemmet	102	17 %
Kvinden er ikke udsat for vold i hjemmet	461	75 %
Kvinden ved ikke om hun er udsat for vold i hjemmet	30	5 %
Ikke besvaret	22	3 %
Total	615	100 %

Bilag 5: Alder og voldsudsathed (dialogmøder)

Alder	Voldsudsat				Total
	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke besvaret	
Under 18 år	4	10	0	0	14
18 – 24 år	4	80	2	2	88
25 – 31 år	22	178	7	5	212
32 – 38 år	33	70	8	4	115
39 – 45 år	14	21	2	3	40
46 – 52 år	6	19	4	0	29
53 – 59 år	2	16	0	0	18
Over 60 år	3	18	2	5	28
Ikke besvaret	14	49	5	3	71
Total	102	461	30	22	615

Bilag 6: Civilstand (dialogmøder)

Civilstand	Antal	Procent
Single	240	39 %
Kæreste	61	10 %
Gift	253	41 %
Skilt	42	7 %
Enke	13	2 %
Ikke besvaret	6	1 %
Total	615	100 %

Bilag 7: Civilstand og voldsudsathed (dialogmøder)

Civilstand	Voldsudsat				Total
	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke besvaret	
Single	16	215	4	5	240
Kæreste	8	45	5	3	61
Gift	53	173	18	9	253
Skilt	18	18	3	3	42
Enke	4	7	0	2	13
Ikke besvaret	3	3	0	0	6
Total	102	461	30	22	615

Bilag 8: Uddannelsesniveau og voldsudsathed (dialogmøder)

Uddannelse	Voldsudsat				Total
	Ja	Nej	Ved ikke	Ikke besvaret	
Ingen skolegang	3	4	0	3	10
1-6 år – grundskole	15	13	3	2	33
7-10 år – grundskole	20	31	1	3	55
11-13 år – gymnasial	13	43	6	1	69
11-13 år – erhvervsfaglig	5	61	3	2	71
12-15 år – kort videregående	5	42	3	3	53
14-16 år – bachelorgrad	18	212	7	7	244
17-19 år – kandidatgrad	1	15	2	0	18
Over 19 år – forsker	1	2	0	0	3
Ikke besvaret	21	32	5	1	59
Total	102	461	30	22	615

Bilag 9: Afrapporteringsark fra individuelle rådgivningsforløb. Udfyldes af Danners specialkonsulenter.

AFRAPPORTERINGSARK INDIVIDUELLE SAMTALER

Afholdt *individuel* samtale – IKKE i forbindelse med informationsmøde

FØRSTE/ENKELTSTÅENDE SAMTALE

ÉN AF FLERE SAMTALER MED SAMME KVINDE, ANTAL SAMTALER

KONSULENT (DIT NAVN):	DATO:
KVINDEN HENVENDER SIG SELV: ___ ANDEN HENVENDER: _____	
KONTAKTFORM: TLF. ___ E-MAIL ___ MØDE ___ FACEBOOK ___ ANDET ___	
NAVN:	ALDER:
NATIONALITET/ETNICITET:	
ER KVINDEN, UD FRA DIN VURDERING, I FARE FOR AT MISTE SIT OPHOLDSGRUNDLAG? JA ___ NEJ ___	
HENVIST TIL ANDEN RÅDGIVNING?: JA ___ NEJ ___ , HVIS JA - HVILKEN:	
VOLDSTYPE (SÆT GERNE FLERE KRYDSER): FYSISK ___ PSYKISK ___ SEKSUEL ___ MATERIEL ___ ØKONOMISK ___ DIGITAL ___ VED IKKE ___ IRRELEVANT ___	
STATUS PÅ FORHOLD: IKKE I ET FORHOLD ___ I ET FORHOLD ___ SAMBOENDE ___ GIFT (ØNSKER AT FORBLIVE GIFT) ___ GIFT (ØNSKER SKILSMISSE) ___ GIFT (PARTNER VIL SKILLES MEN PERSONEN, DER HENVENDER SIG, VIL IKKE SKILLES) ___ SKILT ___ ENKE ___ VED IKKE ___ ANDET ___	
PARTNER (HVIS PERSONEN ER I ET FORHOLD/GIFT): I FORHOLD MED ETNISK DANSK PARTNER, MED DANSK STATSBOGERSKAB ___ I FORHOLD MED IKKE-ETNISK DANSK PARTNER, MED DANSK STATSBOGERSKAB ___ I FORHOLD MED IKKE-ETNISK DANSK PARTNER, UDEN DANSK STATSBOGERSKAB ___ VED IKKE _____ ANDET _____	
ANTAL BØRN: UNDER 18 ___ OVER 18 ___	
OPHOLDSSTATUS: AU-PAIR ___ ASYLANSØGER ___ HAR FÅET ASYL ___ FAMILIESAMMENFØRT ___ UDOKUMENTERET ___ ANDEN OPHOLDSTILLADELSE, tidsbegrænset ___ ANDEN OPHOLDSTILLADELSE, fast ___	
ANKOMST TIL DK: INDENFOR 3 MÅNEDER ___ INDENFOR 1 ÅR ___ INDENFOR 5 ÅR ___ MERE END 5 ÅR ___	

SPØRGSMÅL OG TEMAER BERØRT I DEN PERSONLIGE SAMTALE

NUVÆRENDE SITUATION

ANDRE KOMMENTARER

Bilag 10: Civilstand (rådgivning)

	Antal	Procent
Single	20	12 %
Kæreste	19	11 %
Gift	92	55 %
Skilt	20	12 %
Andet	9	5 %
Ikke besvaret	9	5 %
Total	169	100 %

Bilag 11: Nationalitet på kvinderne (rådgivning)

Land	Antal	Procent
Amerika	1	0,5 %
Algeriet	2	1 %
Burundi	3	2 %
Congo	12	7 %
Filippinerne	66	39 %
Færøerne	1	0,5 %
Ghana	1	0,5 %
Grønland	10	6 %
Indien	1	0,5 %
Irak	4	2,5 %
Jordan	3	2 %
Kenya	3	2 %
Kina	2	1 %
Mexico	1	0,5 %
Nepal	3	2 %
Palæstina	4	2,5 %
Rusland	1	0,5 %
Rwanda	7	4,5 %
Syrien	35	21 %
Tanzania	1	0,5 %
Tyrkiet	2	1 %
Uganda	2	1 %
Venezuela	1	0,5 %
Zambia	1	0,5 %
Ikke besvaret	2	1 %
Total	169	100 %

Bilag 12: Voldsudsatte kvinder fordelt på antallet af voldsformer, de er udsat for (rådgivning)

	Antal	Procent
Udsat for 1 voldsform	47	28 %
Udsat for 2 voldsformer	62	37 %
Udsat for 3 voldsformer	34	20 %
Udsat for 4 voldsformer	9	5 %
Udsat for 5 voldsformer	12	7 %
Ikke besvaret	5	3 %
Total	169	100 %

Bilag 13: Procentandel af kvinderne, der er udsat for hver af de fem voldsformer (rådgivning)

	Antal	Procent
Fysisk vold	108	64 %
Materiel vold	23	14 %
Psykisk vold	141	83 %
Seksuel vold	39	23 %
Økonomisk vold	58	35 %
Total	169	-

* Note: Procenterne summer ikke til 100, da kvinderne kan være udsat for mere end én voldsform.

Bilag 14: Voldsudøverne fordelt på etnicitet og statsborgerskab (for kvinder der har modtaget rådgivning)

	Antal	Procent
Etnisk dansk partner med dansk statsborgerskab	61	36 %
Ikke-etnisk dansk partner med dansk statsborgerskab	14	8 %
Ikke-etnisk dansk partner uden dansk statsborgerskab	38	23 %
Andet	12	7 %
Ikke besvaret	43	26 %
Total	169	100 %

Bilag 15: Procentandel af kvinder, der har børn (kvinder der har modtaget rådgivning)

	Antal	Procent
Har børn	96	57 %
Har ikke børn	54	32 %
Ikke besvaret	19	11 %
Total	169	100 %

Bilag 16: Kvinder udsat for vold af deres ægte mand, fordelt på ønske om fremtidig relation til voldsudøveren (rådgivning)

	Antal	Procent
Ønsker at forblive gift	22	24 %
Ønsker skilsmisse	45	49 %
Partner vil skilles, men voldsramte kvinde ønsker at forblive gift	11	12 %
Ønske ukendt	14	15 %
Total	92	100 %

Bilag 17: Procentandel af kvinder, der er familiesammenført (kvinder der har modtaget rådgivning)

	Antal	Procent
Kvinden er familiesammenført	49	29 %
Kvinden er ikke familiesammenført	61	36 %
Ikke besvaret	59	35 %
Total	169	100 %

Bilag 18: Afholdte dialogmøder (by og antal)

By	Antal dialogmøder
Aabenraa	1
Aalborg	14
Aarhus	11
Birkerød	1
Bornholm	1
Brovst	2
Brønderslev	1
Dokkedal	1
Esbjerg	3
Frederikshavn	2
Gentofte	1
Kerteminde	1
Kolding	4
København	29
Hellerup	5
Helsingør	2
Herning	1
Hillerød	4
Horsens	7
Lyngby	2
Nivå	2
Nyborg	5
Næstved	3
Odense	20
Sakskøbing	1
Silkeborg	1
Skals	4
Skanderborg	6
Skive	1
Skjern	1
Svendborg	1
Sæby	1
Thisted	1
Vejle	5
Viborg	3
Total	127

Bilag 19: Tilfredshed med dialogmødet

	Antal	Procent
Meget tilfreds	512	83 %
Lidt tilfreds	51	8 %
Hverken tilfreds eller utilfreds	15	3 %
Lidt utilfreds	6	1 %
Meget utilfreds	6	1 %
Ikke besvaret	25	4 %
Total	615	100 %

Bilag 20: Tilegnelse af ny viden om vold, rettigheder og hjælpemuligheder i kraft af deltagelse på dialogmødet ud fra kvindernes vurdering.

	Antal	Procent
I høj grad ny viden	471	77 %
I nogen grad ny viden	74	12 %
Hverken/eller	27	4 %
I mindre grad ny viden	10	2 %
Slet ikke ny viden	8	1 %
Ikke besvaret	24	4 %
Total	615	100 %

Bilag 21: I hvilken grad føler du dig bedre rustet til at hjælpe en veninde, et familiemedlem eller en bekendt, som er udsat for vold, efter dagens dialogmøde? Besvarelse af spørgsmål ud fra kvindens egen vurdering.

	Antal	Procent
I høj grad	420	68 %
I nogen grad	101	16 %
Hverken/eller	36	6 %
I mindre grad	11	2 %
Slet ikke	10	2 %
Ikke besvaret	37	6 %
Total	615	100 %